

ek

Dr. Ránáseter Robert
Diszkrét 27 I. Budapest

HELET

Ara 5 lej
Bármentetlen leveleket nem fogadunk el.
— Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jánbor Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-szegi Ernő, Strada Matei Mio 5.
Vasárnap. 1935. május 12.
5695. Ev. | XVII. ÉVF. | IJAR 9. | 104. SZÁM.

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Tegnap Bucurestiben megkezdődött a Balkán-szövetség konferenciája

A Habsburg-kérdést vitatta zárt ülésen meg a Balkán-szövetség konferenciája

A világ külpolitikai közvéleménye türelmetlenséggel várja a Balkán-konferencia eredményeit. Tegnap a római egyezményrel foglalkoztak a konferencia külügyminiszterei

A dunai államok békéjének ügye is a bucuresti konferencián dől el

Bucuresti, május 11. A Balkán-szövetség külügyminiszterei tegnap négyórás megbeszélést tartottak, amelyen megállapodtak a megvitatásra kerülő kérdések napirendjében. Kommunikét nem adtak ki.

A Dimineata szerint még ma befejezést nyernek a konferencia tanácskozásai. Egyéb-ként a lap foglalkozik a négy résztvevő államnak a konferencián tanúsítandó valószínű magatartásával, amit a delegációk vezetőinek kormányai hivatalosaiban közötti nyilatkozataiból következtet.

A Középeurópa vonatkozó kérdések — folytatja a lap — helyi és általános jellegűnek fogva, természetesen olyan lehetőségeket tárnak fel, amelyeket előre megkülönböztetett figyelemmel kell megvitatni és amelyeket illetően a végleges határozatokat a Balkán-szövetség érdekeivel szoros kapcsolatban kell meghozni.

A napirenden szerepel Magyarországnak és Bulgáriának az a követelése, hogy a békeszerződések katonai klauzúliát ejtsék el. E kérdésben ma döntenek.

Bucuresti, május 11. A Curentul közli, hogy Jettics és Maximos tegnap délután látogatást tettek Tatarescu miniszterelnöknél, akivel hosszabb ideig értekeztek a napirenden levő problémákról. Még a tegnapi nap folyamán a miniszterelnök vissza is adta látogatásukat.

A külügyminisztérium sajtóigazgatósága tegnap este dezsónét adott a bucuresti konferencián résztvevő államok újságírói tiszteltetésére. Raul Anastasiu, a sajtóigazgatóság aligazgatója üdvözölte a vendégeket.

Ami Romániát illeti, — írja a Dimineata — Titulescu a békeszerződések sérthetlenségét úgy tekinti, mint a Balkán- és kisantantok, továbbá Franciaország és Oroszország, valamint a hivatalos Anglia magatartásával megegyező álláspontot. Titulescunak Romier és Bonour fogadtatásánál mondott beszédeiből kitűnik, hogy azt az elvet vallja, hogy Európa többi államai számára a világháború által létesített országok léte mai formájában lényeges valóságot képez, amelyre tekintettel kell lenni az összes bennünket egyenesen érdeklő problémák megvitatásánál és megoldásánál.

Kétségtelen és már most le lehet szögezni, hogy ebben a kérdésben is teljes egyetértés áll fenn. Ennek az ügynek szabályozása csak az érdeklő államok között, szerződéses uton hozható létre és semmiesetre sem másképp, mint új biztonsági garanciák feltételével. A földközi tengeri paktumot, valamint más általános kérdéseket szintén megvitatnák.

A lap végül azt is tudni véli, hogy Jettics még ma este hazautazik, mert belpolitikai események teszik ezt szükségesnek s helyette Purics államtitkár fogja felhatalommal képviselni Jugoszláviát a konferencia további tanácskozásain.

Teljes titoktartás
Bucuresti, május 11. A Balkán-szövetség tanácsa ma délelőtt Titulescu elnökele alatt újabb ülést tartott a külügyminisztériumban. Habár egyelőre teljes titoktartás érvényesül a konferencián megvitatottakat, azt hiszik, hogy a Habsburgok ügye szerepelt napirenden.

A tanácskozásokon csak a négy külügyminiszter és Purics jugoszláv külügyi államtitkár vesznek részt, aki Jetticsnek fogja helyettesíteni elutazása után. A többi delegátus a Titulescu dolgozószobájában melletti teremben értekeznek, hogy miniszterei rendelkezésére állhassanak.

Jugoszlávia álláspontját illetően a lap úgy értesült, hogy az a következő: A Balkán-unió bizonyítékot adott életképességéről a máig hozott határozatait által.

Ezek az okok készítik arra a nemzetközi politikai körök, hogy megkülönböztetett fontosságot tulajdonítsanak a mai konferenciának és hogy határozatait türelmetlenséggel várják.

E határozatok olyan természetűek kell hogy legyenek, hogy konkrét módon befolyást gyakorolhassanak a nemzetközi tárgyalásokra és azokra a tervezetekre, amelyek a dunai medence békéjének végleges megállapodására vannak előkészületben, a Balkán és kisantantok közös politikai frontjába tömörült 5 állam érdekeinek megfelelően.

Ma egyelőre két ülést tartott a konferencia, délelőtt 10 órai és délután 5 órai kezdettel. Este a királyi palotában lesz nagyszabású fogadtatás.

Újabb jelentés szerint a 14 délamerikai diplomata és újságíró ma délelőtt elutazott a fővárosból, hogy Paul Anastasiu helyettes sajtóigazgató vezetésével 2 héti tartó kirándulást tegyenek az országban.

A Balkán-szövetség nem enged meg semmiféle revizionista jellegű vitát

Ezen az évi megállapításokon kívül, — írja a Dimineata — a Balkán-konferencia le fogja szögezni álláspontját Ausztria függetlenségének biztosítása, a Habsburgok kérdése tárgyában és más problémákra vonatkozólag is, amelyek oly értelmű magyarázatokat kívánnak, amelyek a legkövetkezőben összeegyeztetik a legösszintebb barátság által és azonos szükségletek által összekötött 5 államot, hogy vitális érdekeiket egyesült erővel védjék meg.

Bucuresti, május 11. A ma délutáni ülés folyamán többek között gazdasági kérdésekkel is foglalkoztak, amelyek a négy országot érdeklik. Az ülést addig folytatják, míg a napirenden levő összes kérdéseket le nem tárgyalják. A hivatalos közleményt csak vasárnap reggel szerkesztik meg és teszik közzé.

verkezés esetleges limitálásánál tekintetbe vegyék a két ország tényleges helyzetét.

Ennek az elvnek a kihangsúlyozása szükséges, mert a Balkán-szövetség és kisantant semmiesetre sem engedhetik meg az országok eszkalációját oly mérvű megszorítását, ami megerősítené és még veszélyesebbé tenné a revizionista agitációt.

Ami Görögországot illeti, Maximosnak kormányára részéről megbízatása van szükség esetén újabb kötelezvények elfogadására. Törökország pedig teljesen melletttünk van, amennyiben Tevfik Arras külügyminiszter, mint a török nemzetgyűlés és a köztársasági elnök megbízottja, tökéletesen Titulescu álláspontját vallja.

Teljes egyetértés
A tegnap esti tanácskozások után Titulescu a követeléseket mondotta az újságíróknak: — A teljes egyetértés és barátság szellemében dolgoztunk, abban a meggyőződésben, hogy amit teszünk, a békét szolgálja.

Az Unversal szerint Titulescu, miután üdvözölte a szövetséges minisztereket, beterveztette a tanácskozásokat napirendjét, amit előző minőségben készítet. Ez a napirend 9 kérdést foglal magában. A tanács magáévá tette a javaslatot és megkezdte annak megvitatását.

A délelőtti ülés után a görög követség adott dezsónét a négy külügyminiszter tiszteltetésére. Másikülében a délelőtti ülésen hirtelen elsősorban a földközi-tengeri paktum létesítéséről tárgyaltak, amely főleg Törökországot és Görögországot érdekelné. Ily értelemben a Balkán-antant minisztereinek alkalmuk volt Olaszországgal való kapcsolataikat is tanulmányozni tárgyává tenni a Franciáország és Olaszország közötti újkeletű jóviszony, valamint az Olasz-jugoszláv kapcsolatokat látható javulásának tükrében.

A Balkán-antant nem enged meg semmiféle felfegyverkezést a biztonság garanciáinak megfelelő növelés nélkül. Ezért a stressai konferencián résztvevő három nagyhatalomra bízják, kaparják ki a felfegyverkezés gesztusait a tüzől, míg a Balkán-szövetség annak idején bizonyos konkrét javaslatokkal fog előállni arról, hogy kezdeményező lépéseket tenne a kisantanttal együtt. Ugyanezt a magatartást fogják tanúsítani a dunai paktumra és általában a római konferenciára vonatkozólag.

A lap úgy tudja, hogy elsősorban a római egyezményekkel foglalkoztak, amelyek általános érdekeket képviselnek és amelyekről a tanács minden tagja kifejtette véleményét.

Az Unversal megállapítja, hogy a 4 külügyminiszter között teljes egyetértés uralkodott.

Egyébként végleges elhatározást a négy állam római magyarázatát illetően Genfben fognak hozni, ahol a Balkán-antant külügyminiszterei újból találkozni fognak a jövő héten a Népszövetség rendes ülésében.

Valószínű, hogy a kisanant évi rendes konferenciája május 29-én Eledben lesz a genfi ülésszak után.

Az Adevurul a legjobb forrásból úgy értesül, hogy a Balkán-antant jelenlegi tárgyalásai alkalmával a legteljesebb egyetértést valószínűsítik meg az összes napirenden levő fontos kérdésekben, amelyek közül egyet sem hanyagoltak el. Megvitatják a stressai konferenciának Magyarország, Bulgária és Ausztria fegyverkezésre vonatkozó kommunikációját és leszögezték azt az elvet, hogy a Balkán-szövetség a kisantanttal együtt ezt a problémát nyílt kérdésnek tekinti.

Magyarország és Bulgária már régóta megkezdtek a fegyverkezések többé-kevésbé titokban.

A megindítandó tárgyalásokon a két állam-szövetség rá fog mutatni erre a helyzetre a nagyhatalmak előtt, hogy az újabb felfegy-

Külpolitikai figyelő

Az új francia politika, Varsó, Moszkva, Bucuresti. A németek fegyverkezését megakadályozni nem lehet. Senki sem gondol már arra, hogy a háború orvossága a pre-ventív háború.

Hitler fegyverkezéseinek proklamálása után a békét védő hatalmak politikai ilyen gondolatokkal nem is foglalkoztak, hanem szokatlanul intenzív diplomáciai készülődéseket indítottak meg. Saját hadifelszerelésük tökéletesebbé tétele mellett ez az egyetlen lehetőség a német militarizmus újjáéledő erejének ellensúlyozására. Meg is ragadták azt.

A francia diplomácia szövetségeket szövő módszere megváltozott azonban. A veszély mind fenyegetőbb, szerződéseiket ennek a helyzetnek megfelelően készítik elő és kötik meg a franciák. Már nem diktálnak, mert belátták, hogy ez nem reális politika. Kis és nagy szövetségeik minden érdekét tekintve veszik és így szövegezik meg egyezségüket. Az összes francia orientációhoz tartozó államok politikáját, majdnem egész Európa diplomáciáját a legkülönbözőbb érdekek tanulmányozása és összhangba hozására tett és folyamatban levő kísérletek jellemzik. A szövetségek szerzése után most a szövetségek konszolidálásának órája következett be.

A francia politikának pedig életkérdés ezen kísérletek sikere. Mindenfelé keresett és talált szövetségeket a Quai d'Orsay diplomáciája. A kommunista Oroszország, Törökország, amely a háborúban az ellenséges táborban harcolt, most francia szövetségesek. Ez a heterogén államkomplexum, amelyben az új hatalmak csatlakozása olyan bonyolalmakat idézett elő, mint amilyen a lengyel külpolitika kalandja volt, keresi belső egységét, hogy aztán mind erősebb tegye azt. A német fenyegetések következtében a francia politika jelszavai közé csoportosult szövetségesek ezen szoros köhözójának megteremtése sürős szükségesség, egyetlen védekezési mód lett.

Varsóba is azért utazhatott Laval eredmények elérésének reményében, mert minden óvintézkedést megtett és az új politika elvei szerint készítik elő utazását. Nemcsak hogy nem akarja alkalmazni a kis szövetségekkel szemben eddig használt módszereket, de minden törekvése odairányul, hogy a lengyelek is elfelejtsék a régi barátságosan parancsoló francia politikai stílus rájuk nézve kellemetlen élet. Ezért utazik először Varsóba és csak ezután tárgyal az orosz politikussal Moszkvában.

De nemcsak ennyit tett. Az orosz-francia szerződést is csak olyan formában írta alá, amely a lengyel érdekeket nem sérti és Varsónak lehetőséget ad arra, hogy az egyezséghez csatlakozzon. A lengyelek ugyanis a kétoldali szerződésekhöz ragaszkodtak. Az eredetileg regionálisnak tervezett keleti paktumból ezért lett kétoldali egyezség, pedig a franciák Németország és Lengyelország csatlakozása nélkül megvalósíthatták volna elképzelésüket egy francia-orosz-csehszlovák szerződés alakjában.

A Bucurestiben most ülésező Balkán-szövetségnek is szabad kezét engedett a francia politika, Mussolini már Strésában el akarta ismertetni a kis legyőzött államok fegyverkezési jogát, de Laval nem járult hozzá ehhez az indítványhoz.

A francia diplomáciának ez az új módszere, az összes érdekek és nemzeti hűságok tekintetbe vételének és összeegyeztetésének politikája az az út, amelyre Laval most lépett, hogy kivezesse Európát abból a veszélyből, amelyet a német fegyverkezések keltettek.

A velencei tárgyalások után. Az osztrák függetlenség érdekli elsősorban Mussolinit, de amely fogas kérdés. Nagyon nehéz is Ausztria önállóságának biztosítása, amikor Magyarország eddig még nem mutatott semmi hajlandóságot arra, hogy szomszéd és régén társállamának területi épségét esetleg fegyverrel is biztosítsa és most a velencei megbeszélések után sem jelent meg a világ-sajtóban egyetlen hír sem, amelyből a magyar politikai változásra lehetne következtetni. Magyarország a németek felé sem akarja felégetni az összes hidakat.

afazott Olaszországba Daily Herald szerint mai megegyezéshez övegezését követeli a nénynek, hogy Auszmináló szerepe is hi-

ánya magyar külügy-Gömbös magyar mi-észmecserre lefolyá-szerint Schuschniggcellár elutazott Olaszst folytasson Mussocellárral. Ezzel kap-üzlik hogy a fiórener Mussolini és Schu-léssel fognak foglal-avatkozási konvencio-az idegen propagand-szeretne Ausztriá-szponja ebben a kéré-áll a kisantantéhoz.

Schuschnigg találko-Benes-Jettics találkoztatja a németgy viselkedik, hogybiztos alapot adnának

at arra, hogy a fran-g-kérdésben a döntés-teljesen a kisantant-

olaj: a

szációk!

GE

Izzadás ellen már most védekezzék

3. számú hintőporral.

Még bonyolultabbá teszi a helyzetet az, hogy maga Schuschnigg osztrák kancellár sem ir alá országga függetlenségének megvédésére kötendő oly szerződést, amely lehetővé tenné az olasz csapatok bevonulását Ausztriába. Schuschniggnek nem kell idegen katonai beavatkozás még akkor sem, ha országának függetlenségét német részről komoly veszély fenyegetné. Erre a veszélyre pedig kell gondolni. Sok eredményt még sem értek el ezen a téren Velencében, ami abból is látszik, hogy nemsokára az egyik észak-olaszországi városban megint találkozik

Schuschnigg Suvich-al, amikor is talán mégis közelebb kerülnek a fogas kérdés megoldásához.

De tárgyalták Velencében a kis államok fegyverkezési jogáról is és ezzel kapcsolatban megbeszélést mindazon kérdéseket, amelyek Magyarországot és a kisantantot érdeklik. Ez az eszmecsere a legnagyobb titoktartás mellett folyt le és minden konkrétumot nélkülöztek azok a békét hangoztató hírek, amelyeket a konferencia befejezése után lányszítottak. Kétségteljesen azért nem hozták nyilvánosságra a velencei megbeszélések eredményét, mert ezzel nem akarták befolyásolni a további tárgyalások menetét. Nagyon helyénvaló óvatosság ez, mikor ilyen kényes és fontos kérdéssről van szó, amely Ausztria függetlenségével is szorosan összefügg. Magyarország és a kisantant között békés együttműködést lehetne teremteni, az így politikailag konszolidált Dunamedencében az Anschlusst is könnyebben megakadályozhatná Olaszország.

Milyen változásokat hoz az új menetrend?

A fürdőhelyek könnyebb megközelítését teszi lehetővé a május 15-én életbe lépő új menetrend. Új személyvonatot állítottak be Bucuresti felé

Cluj, május 11. (Az új Kelet tud.) Május 15-ével életbe lép a nyári menetrend, mely jelentős változásokat léptet életbe. Mint már megírtuk, az államvasutak megszüntették az eddig közlekedő vegyesvonatokat és ezek helyébe mindenütt személy-, vagy motoros vonatokat állított be.

A Cluj—bucuresti összeköttetés

A Cluj—bucuresti közötti forgalmat a következőképpen módosították: a Rapid reggel 9.05-kor indul az eddigi 9.12 helyett, a déli gyors 12.55-kor, az eddigi 13.20 helyett. Este közvetlenül egymásután ezután is két gyors indul Bucurestibe: 20.42-kor a zeddig 20.20, illetve 21.30-kor az eddigi 21.22 helyett.

Beállított a CFR egy éjszakai személyvonatot is, amely éjszaka 1.30-kor indul Clujról, de csak Sighisoaraig megy, ahonnan a székely körvasúthoz van azonnali közvetlen csatlakozása és reggel 9 órakor érkezik Odorheire. Ez a vonat Coslaron találkozik a Simplon Rapiddal és itt van összeköttetése Arad felé.

Bucurestiből Clujra a vonatok a következőképpen érkeznek: 18.35-kor az eddigi 19.51 helyett, a Rapid 23.21-kor az eddigi 23.06 helyett és 8.19-kor az eddigi 9.30 helyett.

Cluj és Oradea között az összeköttetés

a következő: 9.42-kor gyors az eddigi 8.32 helyett, 18.47 az eddigi 20.03 helyett, 23.26 az eddigi 23.18 helyett.

Oradeáról Clujra 20.34-kor érkezik az eddigi 21.10 helyett a sighthi gyors és 12.43-kor az eddigi 12.06 helyett a sarmari gyors. A Rapid érkezési ideje egy perccel van hamarabb: 8.59.

A fürdővonatok

Jelentékenyen megkönnyítették az összeköttetéseket az erdélyi fürdőhelyekkel. Sovata fürdőre úgy Blajon, mint Tg.-Mureson keresztül megkönnyítették a közlekedést. Tg.-Muresre a 12.55-kor induló gyors 3 óra alatt érkezik meg, 15.56-kor onnan Sovata felől csatlakozás 16.18-kor van és 20.27-kor érkezik a vonat Sovatara. Az esti vonattal (20.42-kor) Tg.-Muresről csak 4 órai várakozás után lehet tovább utazni és reggel 9.37-kor érkezik Sovatara. Blaj felé a 9.05-kor induló Rapid 11.16-kor van Blajon, ahonnan 12.40-kor indul tovább és 17.03-kor érkezik Sovatara. Az 1.30-kor induló személy 4.47-kor van Blajon, ahonnan 5.35-kor van csatlakozás és a vonat 9.49-kor Sovatara érkezik.

Tusnad és Malnas fürdőre Tg.-Muresen keresztül a következő összeköttetés van: A 12.55-ös (302-es számú) gyors 15.56-kor érkezik Tg.-Muresre, onnan 16.06-kor van csatlakozása, 22.00 órakor (este 10-kor)

Tusnadon van, 22.23-kor Malnason. A 20.42-kor induló esti gyors (402-es) 1.14-kor érkezik Tg.-Muresre, 1.24-kor indul tovább és reggel 7.43-kor van Tusnadon és reggel 8.05-kor Malnason. A Tg.-Muresre irányuló vonatokhoz Cluj—Tg.-Muresig külön vagonokat csatolnak.

Buzias fürdőre Teiuson és Ilian keresztül könnyítették meg az összeköttetést. A 21.30-as esti gyors 23.17-kor érkezik Teiusra, onnan 8 percnél várakozás után indul Iliara, onnan 3 órakor Buzias felé, ahová 7.35-kor érkezik.

Az új menetrendben néhány módosítás is történt. Megkönnyült az összeköttetés Abrud felé. A 12.55-ös déli gyors 13.57-kor Campia Turzan van. Campia Turzaról 14.02-kor indul tovább, 14.15-kor érkezik Turdara és 15.45-kor indul tovább Abrudba, ahová 20.59-kor fut be. Majdnem azonos az összeköttetés a 13.45-kor induló 3040 számú személyvonattal.

Tg.-Mures—Arad

Éltbeléptették az összeköttetést Tg.-Mures és Arad között, a székely fővárosnak a fürdőszézonban való nagy tranzit forgalmára való tekintettel. A vonatok indulása a következő: 12.45-kor indul Tg.-Muresről, 16.34-kor érkezik Teiusra, innen indul 17.05-kor, Alba-Iulian van 17.36-kor és Aradra érkezik 23-kor. Este 20.59 indul Tg.-Muresről és reggel 6.12-kor érkezik Aradra.

Visszatérő Aradról indul reggel 7.20-kor és feltűnően rövid idő alatt 15.56-kor érkezik Tg.-Muresre. Este 21.15-kor indul Aradról és reggel 8 óra 17 perccor érkezik Tg.-Muresre.

Uioara fürdőre Razboienin keresztül a következő az összeköttetés: A reggel 6.43-kor induló személy jelentéktelen várakozás

amikor a társas várja Önt, ne felejtse el néhány cseppet a mesés

EXTASE
KÖLNIVIZBŐL: csodálat és elragadtatás fogadni.
Fokozza sikereit az

extase
KÖLNIVIZ ÁLTAL, AMELY A
NORTIER
ILLATSZERVETEK
CSUCSTELEGI
SITMÉNYE

után indul Rázboieniből tovább és 8.57-kor érkezik Uioarara. A 9.05-ös Rapid már 10.47-kor Uioarara érkezik, a 12.55-ös gyors 14.47-kor érkezik meg.

A szamosvölgyi vonalon nincsen lényeges változás, Dejre minden órában van motoros, vagy személyvonat. Az arad—oradeai vonalon ugyanolyan rendszerű a csatlakozás, mint eddig.

SELECT MOZGO

az 5 éves csodagyerek legújabb slágere:

Shirley Temple Babszem kisasszony kalandjai

Hétfői kezdettel: **Az ellopott ember** rendkívül izgalmas kalandorfilm, főszerepekben: LIL DAMITA és HENRY GARAT.

A Hanoár Hacioni körzeti konferenciái Erdélyben

A román husvét napjaiban a Hanoár Hacioni ifjúsági szervezet Erdély négy részében szervezeti találkozót rendezett csoportjai között. Négyfelé mentek a szervezet tagjai és központi vezetői és mindenütt emelkedett hangulatban és nívós tárgyalások jegyében zajlottak le a szervezeti találkozók.

Valea-lui-Mihaion Katz Naftáli nyitotta meg a pögisát, ünnepélyes keretek között, majd Goldstein Miksa, a cionista helyi-csoport üdvözlését tolmácsolta és ebből az alkalomból megemlékezett a héber egyetem tíz éves jubileumáról és Maimonidesz születésének nyolcszázadik évfordulójáról. Rosenblath Sándor, a Mizrachi nevében üdvözölte a találkozót. Ezután Herman Zwi központi kiküldött tartotta meg nagy szabású héber és magyar nyelvű beszédét. Déután Nussbaum Pinkász chaluc-referátumot tartott, míg Herman Zwi a cionizmus és a zsidóság aktuális kérdéseiről számolt be. A beszámolókat élénk vita követte a késő esti órákig.

Vasárnap este nívós irodalmi törvényszéket rendeztek Lili Körber „Ruth és a Harmadik Birodalom” című könyvéről, melyet Klein Chaim ismertetett. Nussbaum Sámuel vádbeszédet tartott, míg Nussbaum Pinkász a védelem szerepét látta el. A késő éjszakai órákban ért véget az irodalmi törvényszék.

A pögisa második napján a csoportok tették meg jelentéseiket és a szervezeti kérdéseket vitatták meg. Déután Nussbaum KKL és Wolf Boger referátumokat tartottak, majd Herman Zwi és Nussbaum Sámuel zárószavaival a Hatikva és a Techzaknak hangjai mellett ért véget a pögisa.

Sibiuban Friedmann Jenő beszédével vette kezdetét a Hanoár Hacioni pögisájának ünnepélyes megnyitó ülése. A gyűlés vezetését ezután Becker Mordechaj vette át, majd Ezri Sámuel, a helyi csoport, Ezriné a Wizo üdvözlését tolmácsolták. Üdvözlő beszédek tartottak még a helyi KKL-biztos, az Aviva és a Haboné dele-

gátusai, Szántó Penina és a csoportok kiküldöttei.

A konferencia munkáját dr. Keresztési referátuma vezette be a szervezet idősebb tagjai korosztályának a bogérok munkájáról. A referátum vitája után Becker Mordechaj a chalucnevelés kérdéseiről tartott jelentést, melynek kapcsán a chalució történelmi fejlődését is vázolta. Az előadást élénk vita követte, majd Füreld (Brasov) a cionizmus politikai helyzetét ismertette. Este kilenc órakor négy sibiui chaluciót bucsuztattak, ünnepélyes keretek között, majd Becker Mordechaj új héber költeményeket adott elő a nagyszámu közönség előtt.

Hétfőn délelőtt az egyes csoportok tették meg jelentéseiket, délután pedig kirándulást rendeztek a sibiui Jungerswaldba, ahol a szervezet fiatal korosztályai különböző játékokat és versenyeket rendeztek. Grünberger József a helyi csoport elnöke uzsonnát adott a kirándulóknak. A sibiui pögisa emelkedett, lelkes hangulatban ért véget.

Nem piperesszer, hanem gyógyyszer az EGGER PETROL

Meggyógyítja a hájkorpázást és hajhullást

TÁVIRAT

Az újságírók sorsjátékának húzása 1935 május 12-én, vasárnap d. u. 5 órakor a eluji városháza közgyűlési termében. Sorsjegyek még vásárolhatók trafikokban és uccai árusítóknál. A nyeremények a húzás után azonnal ki lesznek fizelve a nyerő sorsjegy felmutatójának. A nyerők nevei legnagyobb diszkrécióval kezeltek. A húzás után másnap megjelenik a hivatalos nyereményjegyzék és az kapható a Banca Iliescu S. A. Cluj és az összes többi árusítóhelyeken

Coudenhove, a náci

Az osztrák közélet front egyenruhájában. Ha élénk az illegális próbálkánk. Ha érdekes látni, az outsiderjeink. Ilyenek minde Kalergi gróf, Páner Karl Winter, Bécs tere.

Coudenhove „Tá”
Ő az örök nyughat mozgású, szemléző világmegváltó tervkongresszusokat terlenül cikkezik, szórket dob bele a nyőpően gyors egymásdolgokoztató könyvelnémet náciizmus desze. Páneurópa nem álmodni sem igen legközépen expanzország fenyegeti egkényszerüljön tétletumokat agyalt ki. akarja a tervet megközeledést helyezilitikai egybeforrás gazdasági összeomlra, hogy a félszt isállítsa.

Német főnemes gosan látja a mai minapi cikkében — rópa” című folyóir példái így ír: A ezzel a másik kérd Németország? A hó boru nem áll ellent dalom politikai és állapítja meg. A n litikai irodalma. H az élen, a támadó H ről álmodozik. Cou hiszi, hogy a mai v támadni is merésze cizmus 1923—1933 gatartására hivatk kor is az ő magán erősebb. Még sem hogy az SA nem t dalmi hadsereggel, fenyegetőztek egyr mozdulni, amikor őket. A náciik ugya végső konkluziója nek, ha tulerőben v

Ugyanez a hely loznál, melyet a ná a tiltakozások nem egytől félnek, a ha nyomják, mert ne ágyuk mögött. Vi nek a francia és lomhoz. A harmad akar ijeszteni Euró sikertelen marad, s lodni a megegyezés

Európa azonban hove — a békében a szakadatlan fegy állampénztárt, szék hitelt és a devizák fatják a kereskedé akkor virrad fel, h metország szövets

A páneurópai m resszusa, amely e elméletileg megak 16—19 között fog lémai között szerep matosítás kérdése gal kapcsolatban, — amint ezt az U lentette — a mo Ugy hírlík, hogy a tartásával a bécsi ségét bíza meg a ezel is jelezze, h sorban a zsidóság

Bécsi levél

Coudenhove, a páneurópai — és Winter, a munkásapostol. Német főur a náci lélektanáról. Regény Bécs tavaly februárjából

— Az Uj Kelet bécsi munkatársától —

Az osztrák közéleten rajta a hazafias front egyenruhája, szürke tehát és egyhangu. Ha élénkebb színek után vágyunk, az illegális próbálkozásokat kell megfigyelni. Ha érdekes egyéniségeket akarunk látni, az outsiderjeit kell szemügyre vennünk. Ilyenek mindenekelőtt: Coudenhove-Kalergi gróf, Páneurópa apostola és Ernst Karl Winter, Bécs harmadik alpolgármestere.

Coudenhove „Tatendrang“-ban szenved. Ő az örök nyughatatlanja ennek a lassu mozgásu, szemlélődő országnak. Örökké világmegváltó terveket kovácsol, egyre kongresszusokat trombitál egybe. Szüntelenül cikkezik, szónokol, szenzációs eszméket dob bele a nyilvánosságba és meglepően gyors egymásutánban erősen meggondolkozott könyveket ír. Konceptióját a német náciizmus derékban roppantotta össze. Páneurópa nem valósulhat meg, sőt álmodni sem igen lehet róla, amíg Európa legközepebbi expanzíós tervekkel túlfutott ország fenyegeti egyre a békét. Hogy ne kényszerüljön tétlenségre, a gróf surrogatumokat agyal ki. Regionális részletekben akarja a tervet megvalósítani, a gazdasági közlekedést helyezi előtérbe, amióta a politikai egybeforrás elhetetlen, s a végleges gazdasági összeomlás ördögét festi a falra, hogy a félszt is Páneurópa szolgálatába állítsa.

Támad-e Németország?

Német főnemes létere Coudenhove világosan látja a mai Németországot. Egyik minapi cikkében — a mozgalom „Páneurópa“ című folyóiratában jelent meg — például így ír: A kérdés, lesz-e háború?, ezzel a másik kérdéssel azonos: támad-e Németország? A hódítás céljából viselt háború nem áll ellentétben a harmadik birodalom politikai és erkölcsi alapelveivel, — állapítja meg. A nemzeti szocializmus politikai irodalma, Hitler Main Kampfjával az élen, a támadó háború egész sorozatáról álmodozik. Coudenhove azonban nem hiszi, hogy a mai világpolitikai helyzetben támadni is merészelne Németország. A náciizmus 1923—1933 közötti belpolitikai magatartására hivatkozik bizonyosságul. Akkor is az ő magánhadsergük volt a leg-erősebb. Még sem támadtak. Mert tudták, hogy az SA nem tud megmérkőzni a birodalmi hadserggel, a Reichswehrrel. Csak fenyegetőztek egyre, de akkor sem mertek mozdulni, amikor Brüning lefegyverezte őket. A náci ugyanis — ez a Coudenhove végső konklúziója — csak akkor verekednek, ha tulerőben vannak.

Ugyanez a helyzet a harmadik birodalomnál, melyet a náci uralnak. A frázisok, a tiltakozások nem imponálnak itten. Csak egytől félnek, a hatalomtól. A zsidókat elnyomják, mert nem állanak szuronyok és ágyuk mögött. Viszont egyre döngölődznek a francia és a lengyel katonai hatalomhoz. A harmadik birodalom csak rá akar ijeszteni Európára. Ha ez a manővere sikertelen marad, szépecskén rá fog fanyalodni a megegyezésre.

Európa tönkremegy a békében

Európa azonban — teszi hozzá Coudenhove — a békében is tönkre lehet. Mert a szakadatlan fegyverkezések kimerítik az állampénztárt, szétrombolják a bizalmat, a hitelt és a devizakorlátozások révén fojtogatják a kereskedelmet. Az igazi béke csak akkor virrad fel, ha létrejön Európa és Németország szövetsége.

A páneurópai mozgalom negyedik kongresszusa, amely ezt az egységet legalább elméletileg megakarja teremteni, május 16—19 között fog Bécsben ülésezni. Problémái között szerepelni fog az afrikai gyarmatosítás kérdése is, amellyel a zsidóság kapcsolatban, már foglalkozott egyszer — amint ezt az Uj Kelet annak idején jelentette — a mozgalom hivatalos lapja. Ugy hírlik, hogy az afrikai referátum meg tartásával a bécsi zsidóság egyik személyiségét bízza meg a kongresszus vezetésére, ezzel is jelezve, hogy ez a probléma első-sorban a zsidóságot érdekli. A referátum

azt a kérdést lesz hivatva megvilágítani, mi történjék Európa zsidó millióival, akik önhibájukon kívül nem képesek a jelenlegi lakóhelyükön megélni és akik más országban sem találnak letelepülési lehetőséget.

A másik érdekes osztrák politikust, Winter bécsi alpolgármestert, nem efféle világmegváltó, problémák, hanem az osztrák politika problémái foglalkoztatják. Winter a munkáskérdésben látja az osztrák állam centrális problémáját és azon dolgozik, hogy a szociáldemokrata felfogásu munkásokat, akik lábhoz tett fegyverrel, botor neutralitásban szemlélik a kormány konszolidációs és önállósági törekvéseit, bevonja a hazafias frontba, vagy is a kormány politikájának támaszai sorába. Winternek Janus-arca van. Egyfelől a Schuschnigg-kormány magasrangú közhivatalnok, másrészt azonban egyre hangsúlyozza, hogy a munkáskérdésben nem osztja a kormány felfogását. Gyülekezési és sajtószabadságot követel, hogy megnyerhesse és megszervezhesse a munkásokat. Kiemeli a marxizmus elévülhetetlen történelmi érdemeit és egyre rámutat arra is, hogy a munkásság nem kényszeríthető bele a keresztényszocialista szervezetbe, rajta keresztül nem vezethető vissza az állam pozitív faktora sorába. A politikai és társadalmi szabadság szükségességét is hangsúlyozza, és hozzá teszi, hogy ezek nélkül egy nép sem élhet tartósan. Ehhez képest Winter csak átmenetileg hajlandó az alkotmány, a szabadságjogok felfüggesztését akceptálni és mielőbbi visszavonást kíván „az európai értékekhez“. Az elgondolásait külön munkásújságban és munkásgyűléseken hangsúlyozza. Az újságot gyakran elkobozták már, a gyűléseit nem egy-

szer szétgrasztotta a rendőrség gummitolja. A végső konzekvenciát vele szemben még sem vonta le eddig a kormány. Winter megmaradt állásában és rendületlenül folytatja a kísérleteit. Ez annak a jele, hogy a kormány is belátja az Österreichische Arbeiter Aktion-ná nőtt Winter-akció szükségességét és maga is úgy itéli, hogy a mozgalom lapjai, az „Aktion“ és a „Wiener Politische Blätter“ hasznos, sőt feltétlenül szükséges munkát végeznek. A kormány is belátja, hogy a munkások kiemelése a duzzadó neutralitásból életkérdése a mai rezsimnek, amely — a Winter találó szava szerint — minden éjjel ki van téve annak a veszélynek, hogy a zsák-uccába jutott német nemzeti szocializmus zsoldosai megrohanják.

A februári napok

Winter alpolgármester független író korában Dollfuss és Ottó Bauer szövetkezésének, tehát a keresztényszocialista-szociáldemokrata koalíciónak volt a szószólója a tavaly február 12-i katasztrófa kitöréséig. Ez az ágyudörgés február 12 még mindig foglalkoztatja, sőt kinozza a lelkeket, hatalmas válaszfal még most is és egy kommunista író (Anna Seghers-nek hívják és a Kleist irodalmi díj nyertes volt három év előtt) regényén keresztül — *Der weg durch den Februar* a címe és a párizsi Carrifour éditon-nál jelent meg — megkapó szépirodalmi alakot öltött. A tendencia lólába itt is, ott is kibukik perze ebből a regényből. Seghers a közlegény sorban küzdő munkások tragédiáját látja a február 12-ben. A vezérek előtt, írja, megnyitott a menekülés és az új élet kezdésének útja. Majdnem kivétel nélkül csak a közkatónák senyvednek a fegyverfogás, félresikerült lázadás miatt. De Seghers végeredményben és elsősorban mégis csak költő és nem politikus. Így azután a mozaikjai, amikben a linzi, a grazi és főleg a bécsi harcokat és általában az osztrák munkássorsot tárja elébünk, a legtöbbször kiemelkednek az irányregény és a politikai célkitűzés megköttöttségéből és a

Felkötve viseli karját ideggyulladás miatt

Csakis a „hálaérzetből vezetve“ írja e nő levelet, miután megszabadult ideggyulladásától: „Tizenkét hónapig keresztül szenvedtem neuritisztól karomban és egészen az utolsó két hétig felkötve viseltem. Azóta levettem a kötést, képes vagyok nyugodtan aludni és úgy végzem a háztartási teendőket, mint azelőtt soha. Ezt az eredményt a Kruschen-sóval értem el. Mindez két hét alatt történt és elég optimista vagyok, hogy azt higgyem, hogy további két hét múlva teljesen és véglegesen megszabadulok a neuritisztól. Ha tetszik, Ön e sorokat bizonyítványnak tekintheti — az én részemről azonban csakis hálám szerény jele“. N. E. L.

A neuritisz a vér tisztátalanságának a következménye. És a tisztátalan vér, amely az egész szervezetben kering és a szövetekben gyulladást okoz, okozza e borzasztó fájdalmakat. Kruschen-só az a szer, amely e bajt orvosolja. Mert a Kruschen-só éppen azokat az alkatrészeket tartalmazza, amelyekre a szervezetnek szüksége van, hogy a belső szerveknek újra visszaadja az egészséget, a normális helyzetet.

A Kruschen-sót több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

munkássors, s ami máma ezzel egy: a munkásnyomor költői erejű képeivé nőnek. A regény legmegkapóbb részei éppen azok, amelyekben az agitátort legyűri a költő, a politikát felsepri az érzés, a szív, s a tendencia helyébe az igazi meglátások lépnek. Különös írás, meg kell barátkozni előbb vele, s több figyelemmel kell elolvasni, mint ahogyan regényeket általában olvasunk. De ha összelekedünk vele sokáig emlékeztet olvasmányunk lesz, amelyre szívesen és sok érzéssel gondolunk vissza.

(g. s.)

CAPITOL MOZGÓ

legújabb ujdonsága

GUSTAV FRÖHLICH
és szépséges menyasszonya
LIDA BAAROVA

nagyszerű filmalkotása:
Barcarola

Műsor előtt FOX világhírű.

A Precup-féle összeesküvés utolsó felvonása

Alkotmányos az ostromállapot. Elutasították Fericeanu fellebbezését

Bucuresti, május 11. A Precup féle összeesküvés egyik érdekes mellékhatásának ügyében hangzott el végleges ítélet a napokban a semmitőszék előtt. Ismeretes, hogy az összeesküvésben szerepelt tiszteken kívül egy civil is részt vett a komplotban Grigore Fericeanu személyében, akit a többi vádlottakkal együtt 10 évi kényszermunkára ítélték. Mint ismeretes az ítéletet az I. hadtest hadbírósa mondta ki. Emiatt a civil Fericeanu, aki egyébként a pénzügyminisztériumnak inspektora volt, fellebbezést jelentett be, az-

zal, hogy civil létere hadbírósa elé került. A fellebbezést arra alapította Fericeanu, hogy az ostromállapot alkotmányellenes és az ő elítélése is törvényellenes.

A semmitőszék teljes tanácsa foglalkozott a fellebbezéssel. Viforeanu semmitőszéki főügyész ismertette azokat az okokat amelyek 1933-ban szükségessé tették az ostromállapot bevezetését. Ezután jogi érvekkel szállt vitába a fellebbezéssel. A semmitőszék rövid tanácskozás után elutasította a fellebbezést.

Káprázatos külsőségek között ünnepelte meg a főváros május 10-ét

Három és félórán keresztül tartott a defilálás. Az új Skoda-ágyuk is felvonultak a parádét végignéző külföldi vendégek előtt

Bucuresti, május 11. A május 10-iki nemzeti ünnepet ezidén minden eddigig felülmúló fénytel ünnepelték meg a fővárosban. A Balkán-antant konferenciára egybesereglett külügyminiszterek és külföldi vendégek előtt a kormány különös gonddal kívánta demonstrálni a román hadsereg erejét és fegyelmét. Ezért a defilálást megkettőztett gonddal készítették elő. Több mint harmincezer katona vonult fel teljesen új uniformisban a vendégek előtt. A felvonulás több, mint 3 órán keresztül tartott és azt a bucaresti rádió is közvetítette.

Az ünnepélyekről alábbi tudósításunk számol be.

Május 10-et napos, szép időben ünnepelte a főváros, amelynek épületeit és közlekedési eszközeit nemzeti zászlódiszba öltöztették. A nagy szállodák vendégeik lobogóit tűzték ki, akik nagyszámban érkeztek a fővárosba. Hajnalban 21 ágyulövés hozta a lakosság tudomására az ünnepségek kezdetét. A kora reggeli órákban a Bulevardul Elisabetan hatalmas tömegekben vonult a főváros apraja-nagyja a cotroceni paltó felé. Fél 11 órakor már 30

ezer ember töltötte meg a fennsíkot, melynek bejárait elzárták. Megérkeznek a kormány, a diplomáciai kar, a vendégek, akik a királyi páholyban helyet foglalnak. Fél 11 órakor 101 ágyulövés adja hírül, hogy az uralkodó és kísérete elindult a palotából. 11 órakor megérkezik a király. Miron Cristea patriárka istentiszteletet celebrál, majd a király kitüntet néhány tiszteket és katonát. Azután az uralkodó, a hadtestparancsnokok, Paul Anghelescu hadügyminiszter, Miklós herceg és a külföldi katonai attasék kíséretében elhalad a tribünök előtt. 10 repülőraj gyakorolozik a levegőben, mialatt az uralkodó, aki a gárdaregiment gyönyörű egyenruháját viseli, helyet foglal fehér lován s a királyi páholy előtt állva fogadja a felvonulást, amelyet a tartalékos tisztek egy csoportja vezetett be, akik római üdvözléssel haladnak el. A premilitáris oktatásban részesülő fiatalemberek következnek, a katonai iskolák, köztük a Dealul Mánástirei iskola, első sorban Mihály vajdával. A gárdaezred élén haladnak a nagyvezérkar tagjai, a határőrök, a hegyivadászok, a gyalogosok, a tüzekek élükön Miklós herceg, a Skodától ujonnan rendelt ágyugyűlések, a motorizált gépfegyverosztatok, légielhárító osztatok, reflektorok, aviatikusok, csendőrök, a főváros rendőrsége, majd a lovasság zárja be a felvonulást, amely 3 és félórát tartott. Az uralkodó a vendégek s a kormány tagjai autóbá ültek és a palotába mentek. Az utvonalonok felsorakozott tömeg virágokkal dobálta meg autóikat. A palotában dezsónét adtak a vendégek tiszteletére.

Nagyarányu lopások a bécsi fegyverkereskedésben. Bécsből jelentik: A rendőrséghez számos feljelentés érkezett fegyverkereskedésekről, hogy az utóbbi időben nagyszámú lopás történt náluk. Összesen 141 puska és 41 revolvert és nagyobb mennyiségű töltényt loptak el. Ugy látszik, hogy politikai jellegű lopásról van szó.

SPORT

Junius 8. és 9-én Oradean tartja konferenciáját az erdélyrészi Makabi szervezet

Cluj, május 11. (Az Uj Kelet tud.) Az erdélyrészi Makabi szervezet január hóban tartott alkotmányos alakuló konferenciáján elhatározták, hogy a telavivi Makabiada után újabb konferenciát tartanak, melyen a Makabiada beszámolója és tanulmányok leírása után részletesen foglalkoznak az egységes erdélyi zsidó sport kérdéssel.

A konferencia helyére vonatkozólag annak idején nem történt döntés, azonban arról volt szó, hogy azt Clujon tartják meg. Közbejött azonban az oradeai Makabiada bejelentése, mely szerint junius 8. és 9-én Oradean rendezik a romániai Makabi teniszeresenyét. Az erdélyrészi Makabi szervezet aradi elnökségétől nyert értesüléseink szerint felmerült annak a terve, hogy a konferenciát az oradeai teniszeresenyvel egyidejűleg Oradean tartásuk meg. Erre vonatkozólag az elnökség körlevélben kereste fel az erdélyi zsidó sportegyesületek vezetőit, akik minden bizonnyal válaszaikban csatlakozni fognak az elnökség indítványához, mílta a teniszereseny is nyerne jelentőségében.

A konferencián egyébként dönteni kell a cernăuți Makabi 25 éves jubileumi ünnepeiben való képviselet és részvétel fölött is. A jubileumi ünnepeiken egyébként Lord Melchet, a Makabi Világszervezet díszelnöke is jelen lesz.

Ma Clujon:

NAC—Universitatea

Cluj, május 11. (Az Uj Kelet tud.) A Károly-kupa ligaválogatott mérkőzések miatt ma a Nemzeti Bajnokságban csak az Északi Liga csapatai játszanak. A Romania csapata Oradeara utazik, ahol a Crisanaival játszik máig Clujon a NAC—Universitatea mérkőzés kerül eldöntésre. Utóbbi mérkőzés a bajnoki helyezés szempontjából igen fontos szerepet játszik, minthogy annak győztesének esélye van a második, sőt U győzelem esetén az első helyre is.

Az oradeai csapat cluji játékaikat mindig is élénk érdeklődés kísérte, bizonyos tehát, hogy ezuttal is zsúfolt nézőtér előtt fog a mérkőzés eldöntésre kerülni. Ha tehát a két nagyképességű ellenfél összecsapása hírnevéhez méltó keretek között fog lezajlani, alkalmas lehet arra is, hogy a futballtől éppen a sportszerűtlensége miatt epártolt cluji közönséget ehhez a sportághoz visszahódítsa.

A mérkőzés délután 5 órakor kezdődik.

Vízipólo- és uszómédenéit épített az aradi Hakoah. Aradi tudósítók jelentik: Az aradi Hakoah sportegyesület egyre fejlődő működésére jellemző, hogy a közeli napokban megkezdte egy vízipólo- és uszómédené építését. A zsidó sportegyesület a jövőben intenzíven kíván az uszósportokkal foglalkozni és ennek első lépéseként építteti az uszómédenéit.

Az angol Manchester City csütörtökön a prágai Sparta és Slavia kombináltjától harmincezer néző előtt 5:1 (3:1) arányban súlyos és általánosan meglepetést keltő vereséget szenvedett.

A Nyugati Liga válogatottja (Timisoara) tegnap Bucurestiben 5:0 (3:0) arányban győzött a Közép Liga (Brasov, Sibiu) válogatottja ellen. A gólokat Schwartz (2), Bindea (2) és Klimek lötték. Klencezer néző. A Déli Liga (Bucuresti) Kelet (Cernăuți) ellen 7:0 (6:0) arányban győzött Medve (6) és Petea góljaival. Ma a két vesztes és két győztes játszik.

KAC—Törökvs 3:0 (2:0). Nemzeti Bajnoki mérkőzés a B) ligában. Ezer néző előtt a hazai pályán játszó, egységesebb KAC győzött Gező (2) és Krausz góljaival. A mérkőzést Czinczár Imre vezette.

Satumare. Olimpia CFR—USA 6:1 (1:0), barátságos. Olimpia CFR kombinált—Rusinszko válogatott 5:0 (2:0).

Timisoara. Kinizsi—TAC 6:3 (4:2). Barátságos. Herta—Electrica 3:3 (1:1). Fratelia—Banatul 1:0 (0:0), kerületi bajnoki.

A bécsi Hakoah az osztrák kupa középdöntőjében. Bécsből jelentik: A Hakoah csapata tegnap kupamérkőzésen 2:1 (1:1) arányban győzött Ehrlich góljaival a Libertas ellen. Ezerint a Hakoah a középdöntőbe került, ahol ellenfele az Austria csapata lesz.

EZ

az én számom!

EGY MILLIÓT NYERTEM!

Igy történt volna, ha a bíró, akiről itt szó van, idejében megújította volna sorsjegyet. Valóban, az a szám, amellyel addig járszott, egy milliót nyert, de más számmal, aki idejében megújította sorsjegyet és még új sorsjegyet is vásárolt.

Mindenkivel megtörténhetik ugyanez az eset, ha nem újítja meg idejében sorsjegyet, hogy minden húzáson résztvegyen. Ne feledje el, hogy a szerencse nem szalad vakon Ön után, hanem keresni kell. Akinek sorsjegye van a zsebében, szerencsés, mert a sorsjáték a milliós százezret osztja szét játékosai között.

MÁJUS 15-ÉN

van a III. osztály húzása, amely az utolsó a junius 15-iki nagy húzás előtt. Ujítsa meg sorsjegyet még ma és vásároljon új sorsjegyet. Gondoljon a bíróra, aki elvesztett egy milliót!

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	Cluj	Economia Institutul Comercial de Credit
Braşov	„Fortuna” Alex. Enkelhardt	Oradea	Banca Dacia Union
Cernăuți	Banca Comercială Națională Banca Oehlgisser & Horowitz Alfred Noe.	Tg. Mures Timisoara	Ernest Révész Banca Centrală Banca de Scont Banca Timisoarei
Cluj	Banca Ilieşcu		

Csak április elsejétől kell a fizetési listákat felbélyegezni

A pénzügyminisztérium bélyegigazgatóságának nagyjelentőségű körrendelete a fizetési listák felbélyegzése ügyében

Bucuresti, május 11. (Az Uj Kelet tud.) Az ipari és kereskedelmi vállalatok körében élénk nyugtalanságot keltett az a miniszteri rendelet, amely a fizetési listák felbélyegzéséről szólott, illetve kimondotta, hogy a felbélyegzés kényszere visszamenőleg is fennáll. Az UGIR most körrendeletet küldött tagjaihoz, melyben egy új miniszteri körrendelet közöl s ennek értelmében a fizetési listák felbélyegzése csak április elsejétől kötelező. Az UGIR idevonatkozó körlevele különben a következőképpen hangzik:

„Szervezetünk alapos érvekkel alátámasztott emlékiratban ismét közbenjárt a pénzügyminisztériumnál, hogy helyezze hatályon ki-

vül azt a körrendeletét, amelyen nyugtábellyeg ellátására kötelezte a fizetési listákat, még akkor is, ha azok az a pénzátvételre nincsen igazolva. Miután a miniszter e pillanatban külföldön tartózkodik, a szövetség közbenjárása még nem nyert elintéztést. Miután a pénzügyi végrehajtó közegek megkísérelték, hogy a fizetési ivatek visszamenőleg az utolsó három-négy évre alkalmazzák, a szövetség interveniált, hogy a körrendeletben állapítsák meg, miszerint a bélyegkötelezettséget nem lehet visszamenőleg kötelezővé tenni. Közbenjárásunk sikerrel járt, miután a pénzügyminisztérium bélyegigazgatósága a pénzügyigazgatóságokhoz a következő rendeletet in-

Szinkör Mozgóban Ma Szenzációs premier

BORNEÓI KALAND

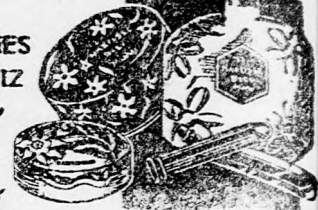
Egy prostituált szerelmének története, izgalmas kalandfilm keretében. Főszereplője Amerika új csillaga, a második Marlene Dietrich:

ROSEMARY AMES és Victor Jory

Műsor előtt: Fox Journal bemutatja az új Palesztinát Clujon először!

NARCISSE BLEU

A FENSÉGES
PÁRISI KÖLNIVIZ
Mury

PUDER ARCFESTÉK
CSÓKÁLLO AKKROSMITÓ
VÁLASSZÁK E KIVÁLÓ GYÁRTMÁNYOKAT
BUDAPESTI VEZÉREKÉPVISELET PULBATHAZA BUDAPEST

tézte:

„Hivatkozással az 1935. március 20-án kelt 394.947. számú körlevélre, hogy a fizetési ivatek nyugtábellyeggel való ellátására vonatkozó első szakasz, mely a bélyegtörvény 4. paragrafusának 20. szakasza alapján rendeltetett el, csak 1935. április elsejével alkalmazható.”

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy vannak intézmények és részvénytársaságok, amelyek a fizetéseket nyugta ellenében egyenlítki ki. Ekor az esetben a fizetési ivatek nem kell felbélyegezni, bizonyítani kell azonban az átvételi nyugtákkal, hogy az összes tisztviselő, akik a fizetés felvételéről nyugtát adtak, be vannak vezetve a fizetési ivatekba.”

Ennek a rendeletnek a száma 33.910/1935. május 1.

A fentiek értelmében tehát nyilvánvaló, hogy a fizetési ivatek csak április 1-ig visszamenőleg kell nyugtábellyegekkel ellátni.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, május 12.

Bucuresti. 11.30: Rádiózenekar. 17: Marcuzenekar. 19.20: Román zene lemezek. 21.15: Basarab Helen áriaestje. 22.25: Lehár: Clo-clo egyveleg.

Budapest. 8.30: Hírek. 12.30: Rádiózenetek a Nemzetközi Vásárról. 14: Hanglemezek. 16.55: Szalonezene. 17.45: Magyarország — Ausztria válogatott labdarugó mérkőzés második félidőjének közvetítése. 18.45: Bodán Margit magyar nótákat énekel, cigányzene kísérettel. 19.45: Tavasz játék. Tamási Áron elbeszélése. 20.15: A Budapesti Hangversenyzenekar. 22.15: Claudio Arrau zongorázik. — 23: Cigányzene. 0.05: Hírek.

Bécs. 22.25: Rádiózenekar.
Belgrád. 23: Tánclémezek.
Brünn. 22.10: Csajkovszkij zongoraművel.
Brüsszel. 22.10: Hangverseny.
Frankfurt. 20.10: Beethoven: Fidelio, opera két felvonásban.

Lipese. 20: Keringőest szolistákkal.
Osló. 19.30: Rádiózenekar.
Palermó. 20.45: Könnyű zene.
Regionál (angol). 21.20: Rádiózenekar.
Riga. 19.15: Részletek operákból.
Stockholm. 21: Mendelssohn: Valpurgis éj.
Toulouse. 22.45: Filmlémezek.

A „Femine Chic”

áruházba Bucuresti, Str. Lipsyani 70 naponta érkezik a párizsi repülőgéppel a legutolsó szövet-, selyem- kézimunka- és egyéb szezon-újdonságok.

Hétfő, május 13.

Bucuresti. 12: Lemezek. 17: Rádiózenekar. 19.20: Verdi-lemezek. 20.05: Atanasov Smaranda zongorázik. 20.35: Stroescu Constantin spanyol dalokat énekel. 21.15: Balalajkazenekar.

Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 11.15: Rádiózenetek a Nemzetközi Vásárról. 12.05: A Budapesti Koncert-Szalonzene. 16: Az Operaház előadásának közvetítése: Parasztbecsület. Melódráma egy felvonásban és utána: Szent fákllya. Legendák 11 táncképpben, Dohnányi Ernő zenéjére. — 19.20: Hanglemezek. 20.40: Katonazene. 22: Hírek. 22.20: Cigányzene. 23.15: Jazz 0.05: Hírek.

Belgrád. 20: Opera.
Deutschlandsender. 16. Tarka zene vidám dalokkal.

Droitwich. 21.30: Wagner: Istenek alkony A II. felvonás közvetítése.

Huizen. 22.30: Szórakoztató zene.
Köln. 22.27: Vidám zenés est. dalokkal és mandolinkarral.

Lipese. Könnyű zene.
Ljubljana. 20: Opera Zágrábról.
Milánó. 17.30: Közvetítése a Filharmónikus Akadémiáról.

Riga. 20.15: Bécsi operettek részletei.
Róma. 17.05: Hangverseny.
Strassbourg. 20.30: Labiche: Utazás Kinában. Háromfelvonásos vígjopera. Bazin zenéjével.

Svájci olasz adó. 19.30: Galli Curci-lemezek.

Offe

Tatarescu me

Bucuresti, május 11. „offenzivák” je művelésügyi minis- müvelésügyi tanács gazdasági kamará- re a sajtó a nyár gazdasági hatalm

Dr. Costinescu a falvakba (amik volna szükség) s e az új jelszó: „Az rium megindította

Dr. Anghelescu felépít kutya-bagos ezzel megindult az Manolescu-Strun- tugalival, amelyn- gálok hajlandók á- jást. Ez a nagyar- fenzivája.

A politikai ber- amig az országban- vendégek, mintha- na létre.

A nemzeti para- che és Maniu vez- Skoda ágyukkal é- mány ellen Mihale- gearu, Costachescu Calinescu, stb. dél- karát csupa ifju- tan, Pavel Pavel, ról indítaná meg a

A liberális hada- készülődéséről, mi- a deffenziva kellő- imitt-amott észlel- amelyek különösen fordulnak elő, Tat- kiszolgáltak tartal- szik elejét venni. megteheti, mert a Bratianu jelenleg

Az ellenségnek- tianu György és A- léséből keletkezett- amelyhez több b- Grigore Filipescu- Az Averescu—E- ban harcol. Előszó- tását szeretné elé- biztosítani magán-

Ezek volnának- nak még ugynevez- Így például a Va- nem tudja egyelő- indítja meg az off- van, rá van írva: a csapatok egyelő- mány hadait, lega- szövetségesekkel

Ebben a táborb- jök mutatkoznak. pacifista, aki nem- dával már el is- uszító hivatalos- Románesc”-nak a- toknak egyébként- ja is.

A vaidisták ta- ták is. Nem harc- hanem minden er- párt elleni konce- Egyes verziók- tokban még támo- színyát, ám Ta- tabban cáfolják e-

Valószínű, hog- semmilyen offenz- sárgulnak meg a- csak a levélsárgu- Gogáék a nagy- került. Ezidén ta-

A nagy politik- kicsiny pontját- szor. Nincsenek- ja, de egyedül is- arra, hogy az ő- a harcot, kivéve- lyet látszólag tá- eszközökkel harc-

Offenzívák és ellentámadások a bel-politikában

Tatarescu megnevezési szerződést ajánlott fel az ellenzéki pártoknak. Fogytán a vaidisták municiója

Bucuresti, május 11. A belpolitikai élet az „offenzívák” jegyében áll. Sassu földművelésügyi miniszter kinevezte új földművelésügyi tanácsost, szétküld a mezőgazdasági kamaráknak egy körlevelet, mire a sajtó a nyárára megindítandó mezőgazdasági hatalmas offenzívától hangos.

Dr. Costinescu kinevezte két új doktort a falvakba (amikor legalább huszezerre volna szükség) s erre már is megszületett az új jelszó: „Az egészségügyi minisztérium megindította az offenzíváját.”

Dr. Angheliescu kinevezte öt új tanítót s felépít kutyabagason egy elemi iskolát s ezzel megindult az óriási kultur-offenzíva.

Manolescu-Strunga egyezményt köt Portugáliával, amelynek értelmében a portugálok hajlandók átvenni tőlünk öt ezer tonját. Ez a nagyarányú román export offenzívája.

A politikai berkekben néhány napra, amíg az országban tartózkodnak a külföldi vendégek, mintha fegyverszünet jött volna létre.

A nemzeti parasztpárti útegek Mihailache és Maniu vezetésével készülnek föl a Skoda ágyúkkal élénk fegyverező kormány ellen Mihailache és vezérkara, Madgearu, Costachescu, Potarca, Ghelmegeanu, Calinescu, stb. délről, Maniu, akinek vezérkarát csupa ifjú képezi: Leucuta, Rachitan, Pavel Pavel, Bianu, Lazar Illés és szakról indítaná meg az offenzívát.

A liberális hadak értesülvén az ellenség készülődéséről, minden lehetőséget kihasználva a deffenzíva kellő sikere érdekében. Az imitt-amott észlelhető fegyvelemsértéseknek amelyek különösen az „öregek” táborában fordulnak elő, Tatarescu miniszterelnök a kiszolgált tartaléka helyezésével igyekszik elejét venni. Ezt annál is könnyebben megteheti, mert az „öregek” vezére Dinu Bratianu jelenleg külföldön tartózkodik.

Egy erős szövetség

Az ellenségnek igen erős pontja Bratianu György és Averescu marsall egyesüléséből keletkezett alkotmányos front, amelyhez utóbb bejelentette csatlakozását Grigore Filipescu konzervatív pártja is.

Az Averescu-Bratianu front két irányban harcol. Először a kormány megbuktatását szeretné elérni s ezzel egyidejűleg biztosítani magának a kormányutódlást.

Portyázó csapatok

Ezek volnának a komoly haderők. Van még ugynevezett portyázó csapatok is. Így például a Vaida-csoport, amely még nem tudja egyelőre, hogy milyen irányban indítja meg az offenzívát. A zászló, az meg van, rá van írva: numerus valahicus. Ezek a csapatok egyelőre nem bántanak a kormány hadait, legalább is addig, amíg a volt szövetségeseikkel le nem számolnak.

Ebben a táborban azonban már most bajok mutatkoznak. A vezérek között sok a pacifista, aki nem akar vért látni, így például már el is határozták a „háborúra” uszító hivatalos közlönynek, a „Frontul Românesc”-nak a beszüntetését. A csapatoknak egyébként fogytán van a municiója is.

A vaidisták taktikáját követik a gogisták is. Nem harcolnak a kormány ellen, hanem minden erejüket a nemzeti parasztpárt ellen koncentrálnak.

Egyes verziók szerint a Goga-osztag titokban még támogatná is a kormány jobbszárnyát, ám Tatarescuék a leghatározottabban cáfolják ezeket a híreket.

Valószínű, hogy Gogaék nem indítanak semmilyen offenzívát mindaddig, amíg nem sárgulnak meg a levelek. A tavaly ugyan csak a levélsárgulás idején indították meg Gogaék a nagy harcot. A tavaly nem sikerült. Ezidén talán másképpen lesz.

Aki mindenkivel fölveszi a harcot

A nagy politikai frontoknak egy egész kicsiny pontját foglalja el Jorga professzor. Nincsenek csapatai nincsen municiója, de egyedül is elég erősnek érzi magát arra, hogy az összes frontokon fölvegye a harcot, kivéve a kormány frontját, amelyet látszólag támogat. A legkíméletlenebb eszközökkel harcol azonban a nemzeti pa-

rasztpárti haderők ellen. Argetoianu fölé kilövi mérges nyilait, a georgistákat sem kíméli. Gogára viszont mint költő féltékeny.

Argetoianu az opportunizmus politikáját üzi. Vár a kellő pillanatra s csak akkor szándékozik belevetni magát a harcba az összes megengedett és megmenegedett harciaszközökkel, amikor a harc kimenetelére már nem kétséges.

Csak Iunian nem készül offenzívára ő a semlegesek politikáját üzi. Igaz ugyan,

hogy egyesek szerint tárgyalásokat folytat a nemzeti parasztpárttal való béke irányában.

Es miközben az összes frontokon folyik a fegyverkezés a kormány nevében Tatarescu megnevezési paktumokat ajánl föl a szemben álló haderőknek.

Lehet, hogy az erre vonatkozó tárgyalások rövidesen meg is indulnak, addig is valószínű, hogy az általános offenzíva némi haladékat szenved. (—del)

Kijelölték Cihosky tábornok semmitőszéki perének bírját

Sorsolás után állapították meg a tanács összetételét

Bucuresti, május 11. A semmitőszék teljes tanácsa a vidéken tartózkodó L. Munteanu tanácsost kivéve tegnap sorsolás útján döntötte el, hogy kik képezik azt az ötös tanácsot, amely a semmitőszék elé állított Cihosky tábornok volt hadügyminiszter ügyében az anyagot feldolgozza és az ügyet tárgyalás elé hozza. Negyvenkilenc semmitőszéki tanácsos vett részt a sorsoláson D. Volanschi semmitőszéki főnök vezetésével. Az elnök mellett Conet, Rătescu, Alex, Luca és D. G. Lupu tanácselnökök foglaltak helyet.

Petre Popescu tanácsos felolvasta a szénátus átiratát, amely szerint a miniszteri

felelősségről szóló törvény 91-ik paragrafusa értelmében a semmitőszék elé küldi Cihosky Henrik tábornokot, mert a Skodával kötött 102. számú 1930-as szerződést a törvényes formák elmulasztásával és az országra nézve káros feltételek mellett kötötte meg.

Vijoreanu főügyész kérte ezután, hogy ejtsék meg a kérdésben a sorsolást, amelynek az elnök helyt is adott. A csöndes és ünnepélyes hangulatban lezajlott szavazáson a Cihoski per bírjaivá Vasile Popovici, Petre Patriciu, Eugen Petit, L. Cetăeanu és Eugen Bănescu tanácsosokat jelölték ki.

Mi köze van Romániának a vad német fajvédelmi politikához?

A Dreptatea jellemző megállapításai a román jobboldali politikusok hazafiasságáról

Bucuresti, május 11. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt hivatalos lapja a „Dreptatea” mai számában mélyen jellemző portrét rajzol a romániai szélsőjobboldali mozgalmak vezetőiről és azoknak talami hazafiasságáról. „A román nacionalisták és a külföldi nacionalisták közötti összehasonlítás igen tanulságos” — írja a Dreptatea. „A román nacionalista nem szereti mindenkifölött hazáját. Két hazája van, mint annak az hercegnek, aki 1914-től 1916-ig Románia pusztlását kívánta, csak hogy a másik hazája megnyerje a háborút. Ha a román nacionalista Hitler-párti, úgy odadobná hazáját a német külpolitika karjába, holott a mi sajátos érdekeinek ellentétesek Németország érdekeivel. A német birodalom támogatja a revizionizmust és a román hitlerista ma-

gához öleli Jánost és kész odaadni neki Erdélyt. Ha a román nacionalista francia barát, úgy gyűlöli a francia köztársaságot s legűbb óhaja lesz, hogy az Action Française groteszk csoportja kerüljön hatalomra.

A román nacionalista dühödt szenvedélyben semmitsem lát. A külföldi nacionalista ezzel szemben szereti hazáját. Lucien Romier, a Figaro főszerkesztője, aggódva beszél Németország fegyverkezéséről és a revizionizmusról. A mi jobboldali politikusaink nem vetnek számot ennek súlyosságával, bár ez elsősorban bennünket érint. Ők szeretik a mai Németországot, mert az antiszemita. De mi köze van a vad fajvédelmi politikának Románia külpolitikai érdekeihez, amelyek a fajvédő Németország érdekeivel szemben merőben ellenkeznek?”

A timisoarai zsidó hitközségek és jóléti intézmények egységes fellépése az ifjusági chaluc-mozgalom érdekében

Timisoaran megalakult a „Jedidé Hechaluc”

Timisoara, május 11. (Az Uj Kelet.) Az erdélyi zsidó közéletben jelentőséggel bír az a megmozdulás, amely az összes timisoarai zsidó közületeket egyesítette a chaluc-mozgalom támogatásában. A kezdeményezés a Zsidó Nemzeti Szövetség timisoarai kisintézőbizottsága részéről indult ki és megértésre talált az összes timisoarai zsidó közületeknél. A timisoarai hitközség tanácstermében Vermes Ernő elnöklettel értekezletre ültek össze az összes zsidó alakulatok reprezentánsai. Vermes elnök bevezető beszédében rámutatott arra, hogy a cionista szervezet kezdetől fogva felismerte a zsidó ifjuság átrétegződésének szükségességét. A palesztinai országépítés nemzeti jellegét legfőképpen az a folyamat adja meg, amelyben galuti polgári ifjuságunk a produktív termelő mun-

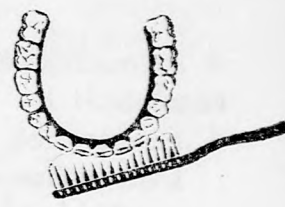
kában rétegződik át. Rámutat arra, hogy Erdélyben számos ifjusági hachsara-telep működik, ahol palesztinai munkára készül az arra alkalmas ifjuság. Meg kell teremteni egy szervet, mely ezeket a telepeket intézményesen támogassa és az ifjuság kivándorlási szükségleteit fedezze. Ez a feladata a Jedidé Hechalucnak, amelyben minden zsidó közületnek részt kell vennie.

Dr. Brisker Ezekiel kifejtte, hogy Erdély eddig sokkal többet kapott Palesztinától, mint amennyit adott az épülő országnak.

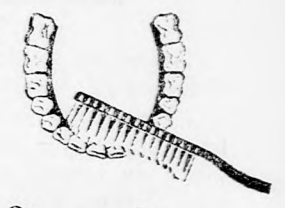
Ezután Nyiri Jenő, a timisoarai hitközség elnöke emelkedik szószárra. Kijelenti, hogy a hitközségek nem vonhatják ki magukat ezen kötelességteljesítés alól és a timisoarai hitközség a jövő évtől kezdve költségvetésben fogja biztosítani a chaluc-mozgalom támogatását.

A FOGAKAT IGY KELL ÁPOLNI,

1 Tegyen fogpépet a fogkefére és kefélje összes fogainak külső felületét.

2 Kefélje a fogak belső részét, úgy a folsóket mint az alsókat.

3 Kefélje a felső és alsó fogak régfelületét.

4 Még azt se restelje, hogy a szápadlását is tisztogassa a kefével.

5 Olyan fogkefét használjon, amely a fogszuvasztást megelőzően alkalmazkodik s amelynek szőrtői nagyon jó minőségűek. Használjon ODOL fogkefét!

Ne feledje el, hogy minden étkezés után képződik szájsav!

Tehát kefélje fogait naponta háromszor!

AZ

FOGPÉP ALKALIAS HATÁSA MEGVÉDI A FOGAKAT!

Löffler Béla az ortodox hitközség nevében tesz hasonló szellemű nyilatkozatot. Dr. Polacsek Árminné az elsőkerületi, Mannheim Lajosné, a negyedik kerületi Nőegylet áldozatkészségéről biztosítja az értekezletet. Dr. Vágó István az Emunaszövetség nevében kijelenti, hogy a Bné Brith hathatósan kívánja előmozdítani a zsidó ifjuság átrétegződési mozgalmát. E cél érdekében létesítette a Herkules farmot és intézményesen kívánja támogatni a chalucok mozgalmát.

Dr. Handlerné a Wizo nevében tesz hitet a Jedidé Hechaluc mellett, Farchi Rezső pedig a spanyol zsidó hitközség támogatásáról biztosítja a mozgalmat.

Vermes Ernő örömmel állapítja meg a timisoarai zsidóság egységes áldozatkészségét és bejelenti, hogy a timisoarai kezdeményezésre fel fogják hívni Erdély többi zsidó kerületeit is. Nyiri Jenő a timisoarai zsidó szervezetek békés egyetértésének jelentőségét méltatja, majd Reiter Károly javaslatára az értekezlet kimondja a timisoarai Jedidé Hechaluc megalakulását és a munka irányítására a következő tagokból álló bizottságot választotta meg: Nyiri Jenő, Vermes Ernő, Mannheim Lajos, dr. Vágó István, dr. Handler Rudolfné, dr. Polacsek Árminné és Reiter Károly.

Pályázati hirdetés

A lugoji izraelita hitközség pályázatot hirdet egy hitoktatói állásra havi 3.500 lej fizetéssel, mely legkésőbb folyó év október 15-én elfoglalandó.

Pályázótól megkívánatik, hogy népies, kolai tanítói oklevele legyen, a román, héber és német nyelvet tökéletesen bírja és a nép- és középiskolai hitoktatást elláthassa.

A pályázatok hitelesített másolatokkal, melyek a kort, családi állapotot és képzettséget igazolják, folyó év június 1-ig alulírott hitközségi elnökségnél nyújtandók be.

Lugoj 1935. április 15.

Bucuresti, májusi dősítőjéről.) Vajon 12 órakor a győztesek között volt-e az éjszaka délelőtt 12 óráig városban, ahol a győztesek a pályán manifesztumot adtak, ter fogadja és a Rio-mozgáshoz vett négyülésen helyzetéről. Ugyan ország lakosságát, amit, amely proklamációt „Parasztpart” hívás után ban

Vagyon d

A maram

Oradea, május 19-én a tisztviselői vagyonyt, mindenki indulnak meg a törvény értelmében az itélő tábla gálják be, vajjon mely indokai hely. A várakozások adtak be az ország s néhány kövül egyáltalában a viselői vagyonok hoz sem nyugtatta

s az oradeai tá futott be az első vagyonevizálás megyei

Az ügyet még a kivülálló személyek prefektus kéri a mitől szerzte a kivül érdekes ker

Dr. Vasile Ilea, orvos, aki hoz izben volt Mar

Az érdekes keres előreláthatólag ut

Vag a v

A kereset elej hogy a sgheti ne jánatot indítottak zisaként a párt b muresul”-ban cik bek között a cikk hogy

A szerény fő szerzett vagyone timenteny

Tekintettel gyanúsítás — tisztelttel kérem ditsa meg ellenem gyonevizálás eljá Milye A továbbiakba deklarációk forma

Pale

A cí

Zsidók,

A malomipar megmentése érdekében országos akció indult az új örlési törvény sürgős megváltoztatására

A szimplifikációs terv teljesen megbénította a szabadkereskedelm tempóját és károsít teremtett a kereskedelmi és vámörlesztés körül. A malmosok egy csoportjának elgondolása szerint teljesen külön kell választani a kereskedelmi és vámmalmokat. Súlyos eltérések a törvény és a végrehajtási utasítások között

Timisoara, május 11. (Az Uj Kelet tud.) Madgearu!... Ionescu-Sisestil!... Antonescu!... Ez a három név egyenként egy-egy súlyos horderejű, szinte történelmi fordulatot jelent az ország malomiparának életében. Az első a racionalizálás, a termelési kontingenztálás, a szindikalizálás tervezetével lépett elő és ezekkel az elgondolásokkal valósággal „forradalmi” újításokat akart a malomiparban meghonosítani. Szerencsére, ez a komplex terv csak terv maradt és soha sem került sor arra, hogy ezeket a felületes ideákat a malomipar élő testén kipróbálják. A második közelebb fekvő elgondolásokkal jött. Kietelkéztette ugyanis a nagyon szomorú emlékeztető export-prémium, valamint a kenyérbélyeg rendszerét, melyeknek praktikus keresztülvitele csufos kudrcha fulladt. A harmadik, tehát a mostani pénzügyminiszter a malomipar ügyvezető „egyszerűsítésének” ideáját lobogtatta meg és ezt az elgondolását úgy vélte a megvalósítás stádiumába jutni, hogy az egész vonalon általános zűrzavart teremtett.

Az új örlési törvény Antonescu pénzügyminiszter tervének könnyebb megvalósítását tudni kell ugyanis azt, hogy április elsejével a törvényhozás két háza által megválasztott törvényalkotótestettel az egész ország malomipara immár eddigi megpróbáltatásainak döntő fázisába lépett. Az előbb említett elgondolást hetekig tartó vég nélküli, keszsa viták előzték meg, míg végre megszűnt az általánosságban ismert és ugynevezett új örlési törvény, mely egy csapásra felborította a szinte évszázados malomipari, szakmai uszokat és magát: a malomipart és ennek szerves részeként: a mezőgazdaságot, illetőleg a termelőket és a szabad lisztereskedelmét a legválságosabb helyzetbe sodorta.

A 250 millió fedezet Maga az új örlésitörvény nem a malomipar érdekében előmozdítására, hanem egy speciális költségvetési hiány: 250 millió lej fedezésére született meg. A törvényalkotó ezt a 250 milliót úgy vélte előteremtelné, hogy a malomból kizárólagos kereskedelmi forgalomba kerülő liszt kilóját egy speciális 25 banis illeték: „taxa de consumatie” alá vetette.

A két malmos kategória A megszavazott törvény alapján életbeléptették az új örlési rendeletet. A törvény ör-

lési szempontból két malom-kategóriát ismert el.

Az elsőbe tartoztak azok a malmosok, melyek kizárólag kereskedelmi, illetőleg kereskedelmi és vámmalmozással foglalkoznak, míg a második kategória csak a vámmalmozási malmosokat ölelte fel.

Ennek a disztinkciónak a fontossága ugyanis abban rejlik, hogy a törvényalkotó csak a kereskedelmi forgalomba kerülő liszt kilójára akarta kivetni a 25 banis taxát, míg a vámmalmozási malmosok esetében éppen a termelőket, a földműves osztályt akarta tehermentesíteni az új illeték fizetése alól.

Mást mond a törvény és más mondanak a végrehajtási utasítások.

Csak hogy, ami éppen a törvény előírásainál nagyon világos volt, egészen más konturokban bontakozik ki a végrehajtási utasításoknál. Ezek ugyanis odakonkludáltak, hogy a szóbanforgó 0.25 lejes taxa megfizetendő minden olyan lisztermelvény után, mely szisztematikus, helyesebben: hengerrel és szitával rendelkező malomból kerül ki.

Már pedig a Bánságban, Erdélyben, de Muntenia egyes részeiben is az a helyzet, hogy a legtöbb malmos, tekintet nélkül örlési rendszerére, hengerekkel és szitával van felszerelve. Így tehát nyilvánvaló, hogy a pénzügyigazgatóság emberei nemigen sokat törődnek magával az eredeti törvényrendelkezéssel, mint ahogy azzal sem törődnek, hogy a malom az adódó esetben kereskedelmi, avagy vámmalmozási végző, mert ők a végrehajtási utasítás értelmében könyörtelenül kivetik és beszedik a taxát mind a két esetben.

Az ellenőr és az alkotmány A végrehajtási utasítások egyébként még egy-egy ellenőrt is odaállítottak a malmosokhoz. Ezeknek a hatóság közegeknek a malmosok kötelesek külön irrodát a rendelkezésükre bocsátani és az ő tudtukon kívül a malmos semmilyen kereskedelmi ügylettel nem bonyolíthat le. Az eladás esetén pedig az ellenőr hivatalos bécát állít ki, könyvel, regisztrál és mindez természetesen a szabad kereskedelem jegyében teszi. Mindezek után, magától értetődik, hogy az alkotmányban is biztosított szabad kereskedelmi elv vállalati titok, de egyezszoval: maga a magánszabadság, a szabad mozgási lehetőség is súlyosan korlátozva van.

Grandiózus terv a malomipar megmentésére

Az itt felsorakoztatott anomáliák kétségtelesen magának a malomiparnak a létét alapjaiban rendítik meg. De a mai súlyos helyzet nem közömbös ám a termelő és a szabad lisztereskedelm szempontjából sem. Mert az ipar és a kereskedelem nem tűrhet sokáig — súlyos reakció, megrázkódtatás nélkül — olyan megkötöttséget, mely a szabad fejlődési lehetőséget meggátolja és az üzleti életenséget guzsba köti. A malmosok a mai helyzetben kénytelen-kelletlen elfogadják, hogy az ő közbejöttükkel az állam 250 millió lejes költségvetési tételre igyekezik fedezetet találni, csak hogy ez nem jelentheti a malmosok odairányuló szimplifikálását, mely a káoszon keresztül a malmosok végleges pusztulását is előidézhetheti.

Más a vám- és más a kereskedelmi örlés Ebből a kétségbeejtő elgondolásból kiindulva, a malmosok között különböző — de mint ilyenkor szokásos a divergáló érdekek szem előtt tartása következtében — egymással ellenlétes akciókat indítottak meg a helyzet szanálására. Így az egyik igen tekintélyes bánági, erdélyi és regáti nagymalmi csoport a fennálló törvény zavaros disztinkciónak tisztázására

követeli a kormánytól, hogy ez végleges formában precizizozza a vám- és kereskedelmi örlés fogalmát.

Ezek a malmosok ugyanis amellyel szállnak sikra, hogy az adott helyzetben két szigoruan körülfatározott malmoskategoriat állítsanak fel. Ennek megfelelően a malmosok a kategóriák szerint országos szindikátusokba tömörüljenek. Az egyik kategóriába kizárólag a kereskedelmi örlési malmosok tartoznák.

nak, a másikkban viszont csak a vámmalmosok foglalnak helyet. De az itt felvázolt elgondolás szerint a kereskedelmi malmos nem végezhetne vámmalmozást és fordítva: a vámmalmozás sem végezhetne kereskedelmi örlést. Ilyenformán megszűnne a vegyesörletű malom fogalma is, mert ez a malomipar vagy az egyik vagy a másik kategóriába optálna.

A 0.25 lejes probléma megoldása De ezen túl ez a csoport a mai korlátozó rendszert is meg akarja szüntetni. A szabad kereskedelem elvénél szellemében meg akar szabadulni a mai lehetetlen kontrolltól, mely teljesen illuzóriussá teszi a vállalat akciószabadságát. Ehelyett a kereskedelmi malmosok

olyan biztosítékot adnának a kormánynak, hogy a költségvetési év folyamán a taxa de consumatie utján minden körülmények között befolya a szükséges 250 millió lej.

Igy tehát ez a csoport abból a plauzibilis kalkulációból indul ki, hogy az ország összes malmosainak évi kapacitása 500 ezer vagon buza. Már most pesszimisztikus számadást alapul véve — a legrosszabb esetben is — a malmosok legalább 50 százalékát használják ki tényleges kapacitásuknak. Már pedig, ha ez a statisztika helyes számokra van alapozva, akkor a kormány által feladott súlyos feladat is meg van oldva.

A statisztika eredménye A szóbanforgó malmoscsoport szerint az ország tényleges kereskedelmi lisztfogyasztása évi 100 ezer vagonra rug. Ugyancsak ide kell sorolni még a hadsereg és a különböző állami és városi közhatalmnyek lisz-

fogyasztását is, mely újabb 25 ezer vagon. Az általános lisztfogyasztás, mely kizárólag a kereskedelmi örlés kategóriájába tartozik, kerek 125 ezer vagon. Ha már most a törvény által előírt kilónkénti 0.25 lejes koefficienssel megszorozzuk ezt a kvantumot, akkor 312.5 millió lejt kapunk, vagyis: 62.5 millió lei plusz is mutatkozik ennél a kalkulációnál.

Még megjegyezhetjük a fenti számadás kiegyesztését, hogy a termelők a tengerin kívül 125 ezer vagon búzát fogyasztanak, ami az itt felvázolt terv esetén teljesen a vámmalmozási malmosokhoz kerülne meg örlés szempontjából.

A másik terv Ennek a csoportnak az elgondolásával szemben natározottan állást foglal a vegyesörletű malmosok egy igen tekintélyes része. Ezek ugyanis amellyel törnek lándzsát, hogy a vegyesörletű malmosok engedtesek meg továbbra is vám- és kereskedelmi örlés. Csak hogy ez a csoport nem talál kiutat arra vonatkozólag, hogyan lehet ténylegesen a városi vevőket találni a két örlésnek a különválasztására és a taxák fizetésének szabályozására.

Akármielyik felfogás is jut előtérbe, — ebben az esetben csak annyiban mutat eltérést egymástól a két koncepció, hogy nem halad közös úton a megoldások tekintetében, de abban kétségtelenül egyek, hogy ez a mai rendszer minél előbb megváltoztatandó, mert különben a malomipar utolsó fázisához: végleges pusztulásához jutott el.

Fried Miksa

színház-film művészet

Baskircseff Mária — a színház csütörtöki megnyitói előadása

Baskircseff Mária — a színház csütörtöki megnyitói előadása

Az Oradeán vendég szereplő cluji szintársulat teljesen zsúfolt ház előtt mutatta be szerdán este Anday Ernő és Bálint Lajos nagyszerű színművét, a budapesti Nemzeti Színház ezévi legnagyobb sikerét. Baskircseff Mária emlékiratai sokmillió példányban forgóknak közközben a világ minden országában s a romantikus orosz grófkisasszony történetén alakított finom eszközökkel és rendkívül hatásosan keltették színpadi életre a szerzők.

Az oradeai lapok hasábas tudósításokban számolnak be a nagyszerű bemutatóról. A dícséret és lelkesedés egészen szokatlan jelzőivel emelik ki a címszereplő Fényes Alice alakítását, aki ebben a szerepében ráduplázott Romeo és Júlia-beli emlékezetes sikerére.

„Fényes Alice — írja az Estilap — fulmináns sikert aratott. Baskircseff Mária szépséges, szenvedélyes, tragikus alakját meglepő sok színnel játszotta. Drámai hűv, gyerekes pajzanság, tragikai fonség ösztönös erejű fordulatainak lehetünk tanúi e fiatal leány megnyilatkozásainál”.

A Szabadság így ír: „Olyan kivételesen nagyszerű színésznő vitte színpadra itt Baskircseff Mária drámai alakját, mint Fényes Alice, akiben élt, lángolt, szeretett a szenvedélyes lelkű lány könnyekre fakasztó figurája. A bemutató sikere jórészt Fényes Alice kivételesen művészetéhez fűződik”.

„Amint ez a fiatal, félig még gyermekleány produkál a hihetetlen teljesítményt megkivánó nehéz szerepben, az több mint amit banális szavakkal méltatni lehet. A darab egyetlen szerepre épül fel, de ez olyan szerep, amit Budapestén Bajor Gizi nélkül nem tudtak volna megjátszani. És ekkor a helybeli színházba bejön a színpadra Fényes Alice és valami olyat nyújt, amit nagyvárosi színházak is csak kivételes alkakkor tudnak adni közönségük számára. Minden szava, minden mozdulata igazi, istenáldotta tehetség megnyilvánulása”. (Friss Ujság.)

A társulat, mint értesülünk, csütörtökön érkezik haza Oradeáról és még aznap megkezdí előadásait a Színházban. Megnyitói előadása a Baskircseff Mária adták. A címszereplő Fényes Alicenek partnere Kovács György lesz, a budapesti Vígsház legújabb tagja, aki szintén remekbe formált alakítást produkál Bastien Lepage, a világhíri festőművész kitudó szerepében.

A ROMAN OPERA MÜSORA: Vasárnap, május 13: Matiné. Tannhäuser. Hétfő, május 13: Lohengrin. (Szézőnászó bucsuelőadás.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Csütörtök este 9: Baskircseff Mária. (A budapesti Nemzeti Színház legnagyobb sikerű ujdonsága. Ragyogó új kosztümökkel. Fényes Alice és Kovács György felléptével. Premierbérlet 24. sz.)
Péntek este 9: Baskircseff Mária. (Ujdonság, másodszer.)
Szombat d. u. 4: A három sárkány. (Hunyady Sándor zenés, énekes vígjátékának első olcsó helyi előadása.)
Szombat este 9: En és a kisöcsém. (A címszereplő Gábor Marával.)
Vasárnap d. u. 3: Vadvirág. (Solymosán Magdával, olcsó helyi előadással.)
Vasárnap d. u. 6: Baskircseff Mária. (Ujdonság, harmadszor.)
Vasárnap este 9: Viki. (A címszereplő Solymosán Magdával.)
Hétfő este 9: Sárka Illiom. (Népszerű előadás, olcsó, 25 és 15 lejes helyi előadással.)
Kedd este 9: Lovagias ügy. (Hunyady Sándor páratlan sikerű legújabb vígjátéka, a Vígsház jelenlegi műsoradaraja. Erdélyben először, a világhíri szerző jelenlétében. Premierbérlet 25. sz.)
Szerdán és a következő napokon: Lovagias ügy.

JÉGSZEKERÉNYT, modern és garantált hűtőképességűt készít GRÜNWALD JAKAB fémpari üzem CLUJ, Calea Decebal 23. Előnyös vidéki szállítás Telefon: 741.

APRÓ HIRDETÉSEK

Nősülnének: 37 éves izr. érettségizett, jómódu jugszlovéniai kereskedő; 33 éves elvált izr. gyermektelen, szeszital szakmabeli ügyész; 28 éves, izr. praktizáló orvos; 27 éves izr. érettségizett, kisebb gyár tulajdonosa; 39 éves elvált, gyermektelen izr. droguista. Meghívott „Mirea” koda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Jóforgalmu orth. kóser étterem, családi okok miatt átadó. Érdeklődni Feuerholz, Arad, Str. Bratianu.

Gyalult és fős savanyu káposzta kgr-ként 3 lejért kapható Str. Filipescu 7. Délután 3-6-ig. Ugyanott két káposztáshordó eladó.

Négykarikás vendéglői főzőkemence, elkötözés miatt, jutányos áron eladó. Str. Fântânele 37.

Kis család keres junius vagy julius 1-re egyszerűs komfortos, esetleg konyhás földszintes lakást a Cal. Regele Ferdinand környékén. Pontosan fizetek. Cimeket „Szavas lakás” jellegre a kiadóba kérem.

Ort. kóser oksz kihordásra olcsón kapható. Str. Surda 7. Érdeklődni telefonon is 9-41.

Szorguan ortodox, perfekt szakácsok keresek azonnali helyőésre. Ajánlatokat Schönbrunn Adolf, Timisoara címre.

Arad város központjában, régen fennálló pékség, jól becsúta 3 kemencével, 3 szobával, földszobas lakással, üzlethelyiséggel. Istálló, fürdő kiadó július 1-re. Ajánlatok: 1881 hirlapiroda, Arad.

Frühten zu dreiflingem Kinde mit Haus-Heife gesucht. Adresse Stern Textfabrik, Sighet.

Fűszer és gyamat angro-szakmában teljes jártassággal bíró egyént keresek, a utazói minőségben volt alkalmazva. Bihor megyében ismeretséggel bírok előnyben. Cím: Fuchs Marcell, Satumare, Tepes Voda 45.

Nemcsak apai szemmel nézve csinos 22 éves izr. leányomat férjhezadnám egymillió lej készpénzhozománnyal. Ismerkedést kérekhoz Bizony Ferenc 15 éve fennálló házasságközvetítő irodája, Timisoara, Reg. Maria 7.

Tekintélyes vagyonnal rendelkező diplomás agglegény komoly házasság céljából megismerkedne nem feltétlen vagyonos hölgygel. Kérjen még ma felvilágosítást. Bizony Ferenc 15 éve fennálló házasságközvetítő irodája, Timisoara, Reg. Maria 7.

„Diadalmas“ fogadtatással várják ma Vaidát a fővárosba

Ma alakul meg hivatalosan a numerus valachicus szervezet „román nemzeti parasztpárt“ név alatt

Bucuresti, május 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vaida Sándor szombat délben 12 órakor a gyorsral Bucuresstbe utazott. Utközben kiszállott Brasovban és ott töltötte el az éjszakát. A volt miniszterelnök ma délben 12 órakor érkezik meg a fővárosba, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítik. A pályaudvaron az első vaidista manifesztumot aláíró tizenegy volt miniszter fogadja és üdvözlöi Vaidát, aki azonnal a Rio-mozgóhoz hajtat és az ott egybeült négyülésen expozé, tart a politikai helyzetéről. Ugyanakkor felfogja olvasni az ország lakosságához intézendő manifesztumot, amely proklamálja a „Román Nemzeti Parasztpárt“ hivatalos megalakulását. A gyűlés után bankett lesz a Luzana étte-

remben, majd délután a fővárosi és vidéki vaidista delegátusok részvételével megbeszélés lesz, amelyen kinevezik a vidéki pártvezetők elnökeit és utasításokat adnak a numerus valachicus párt megszervezésére vonatkozólag. Az antiszemita diákszövetség elnöke Traian Cotiga, abból az alkalomból, hogy Vaida a fővárosba érkezik, felhívást intézett a bucuresti egyetem összes fakultásainak diákjaihoz, utasítva őket, hogy testületileg jelenjenek meg vasárnap délelőtt az északi pályaudvaron és diadalmas fogadtatásban részesítsék azt, aki ügyüket felkarolta és céltáblája lett azok gyűlöletének, akik a diákságot is gyűlölik.

Vagyonrevíziót kért maga ellen Ilea dr. volt sígheti prefektus

A maramuresi vaidisták és maniusták harcának érdekes epilógusa

Oradea, május 11. (Az Uj Kelet tud.) Amikor 1933 elején a parlament megszavazta a tisztviselői vagyonok revíziójáról szóló törvényt, mindenki azt hitte, hogy tömegével indulnak meg a vagyonrevíziós eljárások. A törvény értelmében a vagyonrevíziót első fokon az itélő táblák folytatták le s itt is vizsgálják be, vajjon a felülvizsgálást kéri személy indokai helytálló-e vagy sm. A várakozásokkal ellentétben azonban alig adták be az országban vagyonrevíziós kérelmet s néhány közismert politikusi ügyén kívül egyáltalában nem vizsgálták meg a tisztviselői vagyonok eredetét. A vidéki táblákhoz sem nyújtottak be hasonló kéréseket.

Az oradeai táblára is tegnap délelőtt futott be az első kereset, melynek alapján vagyonrevíziós eljárás indul egy volt megyei prefektus ellen.

Az ügyet még érdekesebbé teszi, hogy nem kiválkozó személyek, hanem maga az egykori prefektus kéri a táblát, hogy vizsgálja meg, mielőtt szerzte állítólagos vagyonát. A rendkívül érdekes keresetet beadó fél

Dr. Vasile Ilea, a sígheti elmeorvos főorvosa, aki hosszú éveken keresztül több ízben volt Maramures megye kinevezett prefektusa.

Az érdekes kereset egy rég óta húzódó harc előreláthatólag utolsó fejezete lesz.

Vagyonrevíziót kér maga ellen a volt prefektus.

A kereset elején elmondja dr. Ilea Vasile, hogy a sígheti nemzeti parasztpárt vezetői hadjáratot indítottak ellene s e harc egyik fázisaként a párt hivatalos lapjában, a „Maramuresul“-ban cikk jelent meg, melyben többek között a cikkíró azt a kérdést is felteszi, hogy

„A szerény főorvosi fizetésből miképpen szerzett vagyont dr. Ilea Vasile olyan tümenényesen rövid idő alatt.

Tekintettel arra, hogy ez a kérdés nyílt gyanúsítás — írja — a főorvos-prefektus — tisztelttel kérem a királyi táblát, hogy indítsa meg ellenem a törvények által előírt vagyonrevíziós eljárást.

Milyen vagyona van dr. Ileanak? A továbbiakban dr. Ilea Vasile hivatalos deklarációk formájában kimutatja minden in-

gós és ingatlan vagyonát s azoknak eredetét is. Elmondja, hogy vagyona a következőkből áll: 1. Hét és fél-holdas gyümölcsösökert, melyet 1929-ben vett egy Hoszin Joan nevű emberrel 420 ezer lejért. Időközben még befektetett 100 ezer lejt. 2. Feleségének Sarasan faluban van egy családi birtoka. 3. Hat hengeres Steyer autó, körülbelül 30 ezer lej értékben. 4. Gazdasági felszerelés 50 ezer lej értékben. 5. Részvények és betét a Mánastureanu banknál, összesen 22 ezer lej értékben. 6. Hatvanezer lejes kölcsön az Astrának, mozi építésre. 7. Lakásberendezés 200 ezer lej értékben.

Mindazt összesen 922 ezer lejt tesz ki. Ez a vagyonának a végösszege s több értéke nincs.

Mi fizetése van egy volt prefektusnak?

Ezután hivatalos iratokkal igazolja, hogy milyen jövedelmeket élvezett az utóbbi 15 évben. Mindenekelőtt itt van a főorvosi fizetése. A kórháztól 1921 januárjától 1935 április 1-ig

egy millió kétszáz ezer lejt vett fel fizetés gyanánt.

Mint a CFR orvosa, 1923 november 1-től 1934 december 31-ig

öttszáz tizet ezer lejt fizetést élvezett s végül, mint Maramures megye prefektusa, 1932 április 10-től 1933 március 31-ig, továbbá 1933 szeptember 25-től november 14-ig összesen háromszázharminháromezer lejt vett fel.

Mindezeket, a három forrásból eredő és hivatalos iratokkal igazolt jövedelmeket összegvéve tehát,

2 millió 48 ezer lejnyi összeget keresett az utóbbi évek során.

Kéri, hogy a vagyonrevíziós bizottság hallgassa ki az ügyben a Maramures című lap kiadóját és szerkesztőit, névszerint Jon Biltianut, Dancus professzort, Dr. Pop Zsigmond orvost, Dr. Tite György ügyvédet és Ardelean Juiut, Jeud községi lelkészt.

A kereset alapján a táblaelnök delegálja a vagyonrevíziós bizottságban résztvevő tábla-bírákat s az oradeai táblán megindul az első vagyonrevíziós eljárás. Az ügy általános szempontokból is érdeklődésre tarthat számot, de Sígheten bizonyára mindenki kíváncsian várja, hogy milyen szenzációk pattannak ki a volt és jövőbeli prefektus vagyonrevíziós tárgyalásának folyamán.

CARNAUBA VIASZ!

Brazilia csodás földjének ezer és ezer lakója

kizárólag azzal foglalkozik, hogy különböző pálmákból kivonja azokat a nyersanyagokat, amelyekből a híres „Carnauba“ viasz készül. Ezen legfinomabb minőségű viaszból gyártják azután a

GLADYS cipőkrém

Ime egy indok, mely megmagyarázza az egész világon legkiválóbbnak talált nyersanyagok kombinációjából készült, GLADYS cipőkrémnek, a kiválóságát. Ezen vegyi kombinációk eredménye az, hogy a GLADYS cipőkrém, mely különböző színekben készül nem csak tartós és szép fényt kölcsönöz cipőnek, hanem a bőrt táplálva annak tartósságát növeli.

NAGY MEGLEPETÉS vevőink számára: Minden második GLADYS cipőkrém doboz alján a GLADYS szó egy betűjét találja. Aki a teljes szó összeállításához szükséges betűket a GLADYS gyárnak beküldi, 500 lejt kap.

„A zsidók ne rejtőzködjének és ne szégyeljék zsidóságukat...“

Érdekes vita Goebels lapja és a „Jüdische Rundschau“ között

Cluj, május 11. Megírta az Uj Kelet, hogy a készülő német alkotmánytervezet állampolgári jogaitól akarja megfosztani a németországi zsidókat és a kérdés körül élénk vita folyik a hitlerista és zsidó lapokban egyaránt.

Az Angriff idevonatkozó cikkét a lap főszerkesztője, Schwarz von Berk írta, aki a németországi zsidókról többek között a következőket jelenti ki:

„Első látásra a zsidók Németországban valóban két év óta lecsendesültek. Evezredes tapasztalataikból tudják, hogy sokszor évtizedekig hallgatni kell és némán el kell tűrni azt, amin példanányilag nem lehet változtatni. Ez a „kötös“ állapot azonban csak látszólagos nyugalmat jelent; a zsidóság a valóságban régi szívóssággal építi ki ismét régi pozícióját. Mi azonban erre állandóan ügyelni fogunk.

A Jüdische Rundschau a cikknek a paszuszására a következőket jegyzi meg:

„Nem érezzük feljogosítottnak magunkat, hogy Németország összes zsidói nevében beszéljünk. De a magunk részéről kijelenthetjük: Mi és velünk együtt a németországi zsidóság nagy tömegei (ugy véljük, hogy ezek ma az összes német zsidók nagy többségét alkotják) nem úgy fogtuk fel a németországi eseményeket, mint ahogy azt az Angriff cikkírója véli. Mi a zsidókérdést már régebből ismerjük és ha a zsidókat jóval 1933 előtt, valamint 1933 után arra hívtuk fel, hogy eszméljenek zsidóságukra és ébredjenek zsidó kötelességeik tudatára, akkor ezzel arra gondoltunk, hogy nem lehet a zsidók célja „régipozícióik kiépítése“. A zsidó népek egészen más pozícióra van szükségük a világon és a népek között. A vezérgondolat pedig ebben a vonatkozásban az, hogy a zsidók ne rejtőzködjének és ne dugdossák zsidóságukat, mint ahogy azt régebbi generációk cselekedték, ellenben tegyenek kísérletet saját zsidó életük feljavítására. Istápolják népiségük magasatos szel-

lemi és etikai kincseit és neveljék emberüket hivatás tekintetében fizikai munkára, jellem vonatkozásokban pedig áldozatkész, gerinces egyéniségekké. Ami a más népekkel való viszonyukat illeti, úgy véljük — és ezt propagáltuk főképp a zsidók között —, hogy a zsidósághoz való őszinte és minden kétértelműséget kizáró hitvallásnak nemcsak a zsidóság barátainál, hanem a zsidók ellenfeleinél is elismerést kell ébreszteni. Merő hiszen éppen azok a népek, amelyek a zsidókat nem kivágnák néptársul, véleményünk szerint még ma is megértéssel visaltatnak azon törekvés iránt, hogy a zsidók kifejleszék saját népiségüket, anélkül, hogy más népek kulturájának irányítását követelnék maguknak. Ugy gondoljuk, hogy a zsidó közösség megteremtése Palesztinában, ahol a zsidó évszázados szünételés után ismét munkás és a nemzeti újjáépítés felelős tényezője lett, gyökeres változást idézett elő az egész zsidókérdés körül. A világ a zsidókérdést a jövőben másképp fogja megítélni, mint eddig. Ez azonban a zsidóságra roppant súlyt és felelősséget hárít és az ifjú zsidó generáció történeti hivatásának érzi, hogy az újjáépítést ezt a feladatát derekasan teljesítse. Mi magunk akarjuk a zsidókérdést produktív módon megoldani és pedig legjobban erőink latbavetésével. Ebben az újjáépítés munkában látjuk a mai zsidó generáció feladatát.“

Építkezési anyagraktárak figyelmébe! **Mész!** **Mész!** I. oszt. jól kiégetve, fehér, darabos kő- és pormentesen — vagon és félvagontételekben — legjutányosabban és prompt szállít HÄNDLER LAJOS Babeni Gara: Băbăeni, linia Dej—Jibou, jud. Salaj. Privát elhelyezésnél pl. templom, iskola, lakház, stb. közvetítők díjazva.

Palesztinát a cionista szervezet építi

A cionista szervezet erőssége a

Sékel

Zsidók, erősítsétek a cionista szervezetet. Váltátok ki sékeleiteket

A divat utolsó újdonságait

reklámárban kaphatja

DOBROTA

uj divataruházban P. Unirii 17.

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A palesztinai munkásság sportolójának ünnepe Tel-Avivban

Tel-Aviv uccáit kékingek tengere borítja, mely a stadion felé hullámszik.

Ha ezeken a napokon végigmész Tel-Aviv uccáin, alig ismered rá.

A német és jiddis beszédet tuharsogja az ifjúság vidám héber éneke.

A polgári elegancia között végigvonulnak a kékingesek zárt sorai.

Amerre fordulsz, fülledbe csendül a „Kadimah hojj, kadimah Hapoe!” Mindenki kint lézeng az Alen.byn és a hatos és hetes autobuszok előtt nyüzsgő néptömeg.

A kinusz ugyan csak délután 3-kor kezdődik, de aki be akar jutni, annak már délelőtt sorfalat kell állania és nyugodtan kell várnia, amíg rákerül a sor.

Erec Jiszrael dolgozó és sportifjúságának találkozája ez, Nagyszerű s impozáns látvány végignézi ezt az egészséges, kisportolt ifjúságot, amint egyenletes, nyugodt, öntudatos tartással bevonul a Stadionba.

Az első nap délutánján 100, 400 és 500 méteres staféta, aztán könnyű atlétika. Este felvonultak Tel-Aviv biciklistái és lovasai. Aztán ünnepély.

Másnap torna. A néhány ezer főnyi sportolón kék ing és fekete torna-nadrág.

Három gyakorlatot mutattak be. A munka mozdulatait imitálták, a kaszálást és az aratást. Az egész egy ének dallamára ment.

Nagyon szép volt, amint Erec egész ifjúsága egygyé forrott a zene és ritmus ütemére. Délután négy órakor megkezdődött a felvonulás. Ezen a felvonuláson ott láttuk minden kvuca és kibuc kiküldöttjeit a vidék zászlajával.

Végigvonult előttünk az egész Galil, Tel-Chaj, Kwar Gileadi, Metulla, Emek Hajarden, Emek Jeszeel, Tibériás, Haifa és környéke, a Saaron és Jehuda, még a Sós tenger is képviseltette magát.

Az óriási, néhány ezer méter nagyságu stadion fantasztikus látványt nyújtott az óriási gyűrűszerűen álló embertömeggel. Közepén a kékingek tengere, a szélben ide-oda imbolygó zászlók sokaságával.

Egy teljes óráig tartott, amíg az egész ifjúság bevonult.

A páholyokban ott láttuk az exekutive kiküldöttjeit: Kaplant, Siertokot, Landuert.

A Vaad Hapoei sel Histadruth képviselőiben megjelent: Marminszky, Sprinczak, Tel-Aviv tanácsából: Rockoch alpolgármester.

A Makkabi világszövetséget Lord Melchett képviselte.

A Vaad Hapoei sel Histadruth nevében Dor Hosz üdvözölte a megjelenteket és sajnálatát fejezte ki afölött, hogy David ben Gurion távolléte miatt nem jelenhetett meg az ünnepélyen.

Golomov a Vaad Hapoei nevében a következőket mondta:

— Barrátim! Résztvevők! Dolgozó ifjúság! Ezrével gyültünk itt össze ezekben a napokban az ország minden tájáról a zsidó nép chalucái. Összegyűltünk azért, hogy tüntessünk a fellendülő erő és az erős akarat kibontakozásával. Ezek a chalucok, akik eljöttek ujjáéleszteni pusztaságából a szülőföldet, megtalálták önmagukat, igaz harcossai a munkának és az emberi szabadságnak.

— Talán nem is véletlen, hogy ez az összejövetelünk összeesik a Pészacchal, a szabadság ünnepével. Azzal az ünnepel, mely a zsidó nép felszabadulásának ünnepe, mert felkelés volt a nemzeti elnyomatás és az emberi szolgálat alól. Mi zászlónkra tüzzük az emberiség felszabadítását munka által. És küzdeni fogunk minden olyan törekvés ellen, mely a dolgozó embert el akarja nyomni és társadalmunkat szolgásgárra akarja építeni. Ez az ünnepély ne csak tüntetés legyen a külvilág előtt, hanem ami a legfontosabb nekünk ebben az órában: szoros benső összefogás megnyilatkozása.

Most, erőnk növekedésével, az allija legnagyobbodásával gondoljunk a hiányokra és legyünk annak tudatában, hogy chalucokra van szükségünk az országnak.

— A Hapoei és az Erec dolgozó ifjúsága egy része a chaluci mozgalomnak úgy az országban, mint a galutban. És nekünk ebben az órában szükségünk van az ők erejükre és erejük megfeszítésére. Mi kérjük tőlük: most amikor mindenki a könnyű elhelyezkedési lehetőségeket keresi, őrizzék meg azt a határozatot, mely a munkásság kezében van. A munkásság útja: A béke és az alkotó munka! Béke a mi sorainkban, népünk és az egész világ soráiban.

— De a munkás el van szánva a védelmi harcra is, ha megtámadják jogait. Ebből a találkozóból megerősödvé kerüljön ki a mi ifjúságunk, hogy képes legyen a chalucit megvalósítására és készen a védelemre is, minden támadás ellen. Így lépjenek az építőmunka megvalósítására:

— Chazku voritachzaki!

— Lötchijja ulödör!

Lord Melchett a Makkabi világszövetség üdvözlését tolmácsolja:

— Kimondhatatlan öröm nekem — mondja — résztvenni a Hapoei nagy találkozásán és üdvözölni benneteket. Öröm nekem ezt a szép mozgalmat, zsidó fiukat és lányokat látnom. És boldognak fogom érezni magam, ha látni fogom az ifjúság fizikai és szellemi fejlődését úgy Erec Jiszraelben, mint a galutban. És dolgozni tudok veletek közös fronton az új zsidó ország és társadalom felépítése érdekében.

Lord Melchett szavait lelkesen megtapsolták.

Utána ünnepélyes csendben elénekelték a chaluc-indulót.

Az ünnepély harmadik napján újból torna, atlétika, versenyfutás. Este Bialik-ünnepély. Csodaszép kórus és felemelő képek. Nagy élmény volt. E napok emlékét megőrzik magunknak.

Hillmann Stefánia (Ajánolt)

A WIZO-központ közleményei

Országos konferencia

Amint ismeretes, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség június 12-én országos konferenciát hívott össze Targu-Muresre.

Az Erdélyi Wizo Föderáció országos vezetősége szükségesnek látja, hogy a Wizo is tartson országos konferenciát.

A konferencia tárgyszorozata volna: a világszövetség határozatai, azok keresztülvitelének módja, az új költségvetés és budget összeállítás, a Jung-Wizo (most már a világszövetségben) elfogadott új alapszabályok értelmében) beszervezése és munkájának szabályozása, a vezetőség felmentése, új vezetőség megválasztása, azonkívül több országos jellegű probléma megtárgyalása. Néhány napon belül az összes csoportok megkapják a világszövetség határozatainak szövegét, hogy módjukban legyen javaslataikat még idejében írásban a konferencia elé terjeszteni.

A konferenciát azonban csak abban az esetben hívjuk egybe, ha a csoportok tényleg képviseltetik magukat s ha erre rövid időn belül választ is kapunk. Felkérjük tehát önöket, hogy ha nem is számszerűleg, de jelentéssel be részvételüket, valamint közlőjük velünk, hogy a fenti programmal szükségesnek tartják-e a konferencia összehívását.

A központi vezetőség javasolni fogja, mondja ki a konferencia, hogy az Erdélyi Wizo Föderáció a mult tapasztalatain okulva, a jövőben csak évente egyszer fog országos összejövetelt tartani.

Felhívjuk még figyelmüket arra a kedvező körülményre, hogy a pünkösti ünnepekre való tekintettel 50 százalékos vasuti kedvezmény van az egész ország területén.

Jedidé Hechaluc

Közöljük a Wizo-csoportokkal, hogy f. hó 5-én Timisoaran megalakult a Jedidé Hechaluc (Chalucbarátok Köre) s hogy a közeli napokban hasonló felhívással fog fordulni az E. Zs. N. Sz. Kisintézközöttisége az összes helyi csoportokhoz.

A Wizo-KIB legutóbbi ülésén behatóan foglalkozott a Jedidé Hechalucal és arra a meggyőződésre jutott, hogy egységesen mint országos szervezet kíván ebben az akcióban résztvenni. Felhívjuk tehát valamennyi Wizo-csoport figyelmét erre a körülményre és arra kérjük őket, hogy ne adakozzanak külön-külön erre a célra, miután mi a Föderáció részéről bejelentettük 20.000 lejes támogatásunkat a Jedidé Hechaluc vezetőségének.

Ezen elhatározásunknál irányadó volt az a körülmény, hogy a csoportok csak bevételeik 25 százalékán belül eszközölhetnek ilyen szerű kiadásokat és hogy ez az összeg az adminisztrációs és egyéb szükséges kiadások által rendszerint ki van merítve. Mútan

Anyák napja

A Wizo telavivi 8. világszövetségi konferenciája határozatának értelmében a prágai 7. világszövetségi konferencia által elfogadott „Anyák napját” a Wizo a KKL-el közösen minden évben Lag Bömerkor rendez meg. A bevételek 50-50 százalékában osztandók fel. Ez évben

Lag Bömer május 21-re esik.

Alig két hét választ el bennünket ettől az időponttól. Mindannyian szeretnénk, ha az összes Wizo-csoportok teljes intenzitással készítenék elő a Wizo

Anyák napját,

mely kimagasló eseménye kell hogy legyen nemcsak a zsidó asszony, hanem a teljes zsidó nyilvánosság részére is. Olyan esemény, mely mindenkinek megmutatja, hogy mit tud a zsidó nő népéről tenni és mit akar még a jövőben alkotni.

A KKL-el közösen akarja a Wizo ezt a napot az idén megünnepelni, vele közösen

szavaltat, Palesztina-beszámoló vagy hasonló propagandisztikus témájú előadás. Szedjenek vagy szerezzen beléptidit vagy gyűjtésnek két perselyekkel. Az eredmény azonnal az előadás után megállapítandó és fenti kulcs szerint elosztandó.

Az előadásokon kívül, úgy gondoljuk, olyan valamit is be kellene szervezni, ami az összes zsidó anyákat azon a napon a palesztinai zsidó anyára emlékeztetné és ezért ajánljuk, hogy minden városban iskolás gyermekek járjanak házról-házra virággal megrakott kosárrakkal. Minden házban adjanak le egy kis névjegyformájú kártyát, melyen kizárólag a következő szöveg legyen:

„A zsidó anya a palesztinai zsidó anyáért!”

Kék-fehér perselyekbe gyűjthetik a gyermekek a virágokért járó pénzt. Ezen perselyek tartalma is még aznap kiüritendő és elszámolandó.

Az Anyák napjának jóvedelme minden városban a KK-biztossal közösen állapítandó meg és velünk minden esetben közlendő.

Elvárjuk a csoportoktól, hogy kivétel nélkül lelkiismeretesen folytassák le ezt a virágakciót. Amennyiben az Anyák napjának megrendezésével kapcsolatban bármilyen tanácsra vagy segítségre szükségük volna, úgy természetesen mindenben szívesen állunk a csoportok rendelkezésére.

Az Országos Vezetőség nevében

Reiter Lunka s. k.
orsz. ügyvezető

330 villany-
Com
Pia
Tele

330

villany-

Com
Pia
Tele

Munkák
Zsidó

Előkészítik az U
Országosan szerve

Cluj, május 11. A
vaszi munkaprogra
Mindenekelőtt az
készít elő, hogy
mondné elnöknő
tött igérethez, e
sák.

A háziteák eredm
intézkedésnek haszn
Jenőné, a háziteák
ra is szervezi és ir
jóléti mozgalmat, ar
sági viszonyok köz
Nőegylet céljainak
uccai gyűjtéseket az
gedélyezik, a Nőegy
rástól esett el. Enn
Nőegylet tagjai elh
ben az önkényes ad
nek bevezetésével
sági igényeket kielég

Megkezdődött a g
akciója. Neuberger
előtagotat a kongr
jába, ahol felhívást
arra kérve őket, hog
azoknak, akiknek n
sem régi ruhát venn
az lett, hogy kivétel
hozott valami viselt
ruhát, úgyhogy a
gyermekei néhány h
gunyával. Minden a
levelet kap a Nőegy
gyon büszkék a ki
nek a szenge gyerm
legdicséretesebb, le
egyike.

A gyermekruházá
nagyobb adakozás
László Jenő gyáros
ruhát, Deutsch Lip
gyermekszapkát, Sz
Otthon összes leán
küldött. A Napköz
tolták, úgyhogy e
majdnem az egész te
vehetik és jó idő e
szabadban tölthetik.

A természetbeni
még mindig a jóság
aki az otthon bu
látja el. A Familia
mélto módon veszi
Grosz Jenő bucrest
mecenása ötezer lej
ban a Napközli Otth
meg, hogy néhai Sz
váltás címén is törté
mekothon javára. E
(Timisoara) 500 lej
misoara) 500 lej, E
bis) 500 lej, dr Ste
pest) 500 lej, özv
250 lej és dr Biró
nyoztak.

Hozzátartozik a n
nőegyletek országos
ger Zsigmondné el
konferenciát hív
hogy öszre meg lehe

— Hatalmas tűz
ség-ekben. Londonb
kastélyhoz tartozó
napokban tűz ütött
ted tovább úgy, hog
hamvadtak el. A h
megközelítette a szo
ceg híres kastélyát.
folyamán gázlárcos
maság vonult ki a tü

WIZO-élet Sigheten

Dr. Danzig Samuné és dr. Fried
Abraham Palesztina-beszámolója

Április 14-én tartotta meg a sigheti Wizo szokásos kulturstélyét, melynek következő programja volt: Izrael Dezsóné revüt tartott, melynek aktuálisan összeválogatott előadását élénk érdeklődéssel hallgatta a közönség. Uána Káhnán Kálmán hírlapíró következett, aki Maimonidesről tartott igen nívós és hatásos előadást.

Purim napján a KKL javára teaestélyt rendezett a sigheti Wizo az Ujságíróklubban a helybeli Sámson Sportegylettel karöltve. Valamint a Láthatatlan bál akcióit folytatta le. Mindkét alkalommal igen szép eredményt ért el.

Május 5-én tartotta meg a Wizo a szefárd-templom különtermében a telavivi konferenciáról szóló beszámolót. Az előadás szokatlanul nagy közönség és igen nagy érdeklődés mellett zajlott le.

A Fried Abrahamné üdvözlő szavai után dr. Danzig Samuné elnöknek nagyszabású Palesztina-beszámolója következett. Közvetlenül és szívesen adta elő a Wizo-konferencián és az épülő országban szerzett impresszióit. Elmondotta utiélményeit, ismertette a telavivi konferencia munkáját, majd a Wizo palesztinai intézményeihez vezetett el hallgatóságát, rámutatván a szervezett cionista nők teljesítményeire. Ezután a palesztinai dolgozó ifjúságról beszélt. Arról az ifjúságról, melynek élete az alkotó munka és kultúra. Ez az ifjúság — mondotta —, mely nappal fizikai munkát végez, este pedig szellemi munkában él, — ez az ifjúság megtalálta az élet teljes értelmét és célját. Kiegyensúlyozott és öntudatos ez az ifjúság, mely a zsidó jövőt hordja a vállain. Elénken esettette Palesztina gigantikus fejlődését és a lüktető életet, mely oly mély hatást gyakorol minden turistára. Az előadást nagy tetszés fogadta.

Utána dr. Fried A. tartotta meg beszámolóját a töle megszokott hatásos és rutinos előadókészséggel. Ismertette Palesztina gazdasági és politikai viszonyait, figyelmeztetve a kivándorolási akarókat, hogy csak az igen komoly építőmunkára hivatottak menjenek ki. A spekuláció ellensúlyozására Palesztinának ma komoly munkáskezekre van szüksége. Végül felhívta a figyelmet a sélkemelgváltás kötelességére. A beszédet zajos taps követte.

(T-né)

A ZSIDÓ ASSZONYT

Bizda az erdélyi WIZO Timisoarai Központja,
Piafa Asszonyi 4.

HIREK

330 lei

villany-vasaló

Constructio
Piata Unirii 32
Telefon: 83

Munkában a cluji Zsidó Nőegylet

Előkészítik az Urinők Otthona akcióját. Országosan szervezik meg a nőegyleteket

Cluj, május 11. A cluji Zsidó Nőegylet tavaszi munkaprogramját már elkészítette. Mindenekelőtt az Urinők Otthona akcióját készítik elő, hogy híven a Neuberger Zsigmondné elnöknek hetvenedik születésnapján tett ígéretéhez, e szép tervet megvalósítsák.

A háziteák eredményei igazolják ennek az intézkedésnek hasznát és szükségét. Szabó Jenőné, a háziteák kezdeményezője továbbra is szervezi és irányítja a szórakoztató és jótélimozgalmat, amely a mai súlyos gazdasági viszonyok között sokban hozzájárul a Nőegylet céljainak eléréséhez. Minthogy az uccai gyűjtéseket az utóbbi években nem engedélyezték, a Nőegylet jelentős bevételi forrástól esett el. Ennek részbeni pótlására a Nőegylet tagjai elhatározták, hogy a jövőben az önkényes adományozások rendszerének bevezetésével igyekeznek a jótékonyági igényeket kielégíteni.

Megkezdődött a gyermekfelruházás tavaszi akciója. Neuberger Zsigmondné a napokban ellátogatott a kongresszusi hitközség iskolájába, ahol felhívást intézett a gyermekekhez, arra kérve őket, hogy adják ki a ruháikat azoknak, akiknek nincs módjukban sem új, sem régi ruhát venni. A felhívás eredménye az lett, hogy kivétel nélkül minden gyermek hozott valami viselt ruhadarabot vagy egész ruhát, vagyhami a Napközi Otthon proletár-gyermekei néhány hónapra el lesznek látva a ruhával. Minden adakozó gyermek között levelet kap a Nőegylettől, amire persze nagyon büszkék a kicsinyek. Az emberiségnek a szegény gyermekekbe való plántálása a legdicsegetesebb, legközhatalmasabb munkák egyike.

A gyermekruházási akcióhoz egyébként nagyobb adakozásokkal is hozzájárultak: László Jenő gyáros és neje 25 új vászonruhát, Deutsch Lipót divatárkereskedő 79 gyermeksapkát, Szabó Jenőné a Napközi Otthon összes leányneveltjeinek kötevényeket küldött. A Napközi Otthon kertjét átalakították, úgyhogy a jövőben a gyermekek majdnem az egész terjedelmes kertet igénybe vehetik és jó idő esetén egész napjukat a szabadban tölthetik.

A természetbeni adományok tekintetében még mindig a jóságos Halász Jenőné vezet, aki az otthoni burgonyával és zöldséggel látja el. A Família kenyérgyár is dicsegetremélő módon veszi ki részét az adakozásból. Grosz Jenő bucaresti igazgató, a cluji jesiva mecenása ötezer lejt adományozott a napokban a Napközi Otthon céljaira. Itt említjük meg, hogy néhai Szentes Károly koszorúmegváltás címén is történtek adakozások a gyermekotthon javára. Rottenberg Ödön és neje (Timisoara) 500 lejt, Kubicek Oszkár (Timisoara) 500 lejt, Beiersdorf Nándorné (Sibis) 500 lejt, dr. Steiner Leó és neje (Budapest) 500 lejt, özv. Neuberger Zsigmondné 250 lejt és dr. Biró Gézáné 250 lejt adományoztak.

Hozzájártozik a munkaprogramhoz még a nőegyletek országos megszervezése. Neuberger Zsigmondné elnök a közeli hetekben konferenciát hív össze ebben a tárgyban, hogy észre meg lehessen indítani az akciót.

Hatalmas tűz pusztít a windsori erdő-séggekben. Londonból jelentik: A windsori kastélyhoz tartozó hatalmas erdő-séggekben a napokban tűz ütött ki. A tűz rohamosan terjedt tovább úgy, hogy már eddig a fák ezrei hamvadtak el. A hatalmas erdőtüz tegnap megközelítette a szomszédos connaughti herceg híres kastélyát is. Még a tegnapi nap folyamán gázlarcos és rohamisasakos katonaság vonult ki a tüzoltáshoz.

Emésztési gyengeség, vérszegénység, le-scványodás, sápadtság, mirigybetegségek, ekcémák, furunkulusok esetében a természetes „Ferenc József“ keserűviz gyorsan szabályozza a belek annyira fontos működését és a vért biztosan felfrissíti. Az orvosi tudomány számos vezérfőia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József viz mint alapos és kellemes hashajtó, mindig kitűnően beválik, miért is szoptató nőknél elválasztásko: kiterjedten alkalmazták.

Egy nap közlekedési eszköz halálosai. Londonból jelentik, hogy Irakban egy bombavető repülőgép lezuhant. A gép pilótája és megfigyelője szörnyethaltak. — Caribból jelentik, hogy a nemzetközi express tehervonattal ütközött össze. Nyolc halálos áldozata és 103 sebesültje van a katasztrófának.

Londonból jelentik, hogy Mossul közelében angol repülőgép nekirohant egy páncéloskocsinak. Két halálos és két súlyos sebesült áldozata van a karambolnak. — Honkongban felrobant egy olajszállító hajó. Tíz személy életét vesztette a robbanásnál. — Cherbourgban egy vizirepülőgép nekütközött egy torpedóúldözőnek. Három halálos áldozata és egy sebesültje van a szerencsétlenségnek.

Max Reinhardt megnősült. Newyorkból jelentik: Hollywoodban tegnap tartotta esküvőjét Max Reinhardt, a világhírű rendező Helene Thimig filmszínésznővel.

Eljegyzés. Berkovits Inczát Vulcanról eljegyezte Farkas Arthur, Medias. (Minden külön értesítés helyett.)

A Független Újság friss számában Tabéry Géza, Ligeti Ernő, Zathurecky Gyula, Péterffy István, Kalotai Gábor, Reményi József, Florian Tibor stb. írnak. A lap ezuttal is tele van a legérdekesebb küll- és belpolitikai információkkal. Figyelemre méltó a lap Utazó és nyaralás rovata, amelyben három érdekes cikk is van. Néhány érdekes cikk: Bucuresti felfedezés. Mit akar a balkáni konferencia? Török Oroszország Ázsia-blokkat szervez. Színészeink nyomora. Amerikai jegyzetek. Budapesti levelet. Színház, közigazgatás, bűr irodalom és filmrovat. Kapcsolható mindenütt, egyes szám ára öt lejt.

Szerdán dől el, hogy bevezetik-e a földgázát Clujon? Cluj város interimár bizottsága és a Földgázársaság között folyó tárgyalások vége felé közelednek. Hétfőn Clujra érkezik Mojtás, a Földgázársaság bucaresti igazgatója néhány szakértő kíséretében, akik tárgyalásokat fognak folytatni az interimár bizottság elnökével, Dráganu polgármesterrel. Amennyiben ezek a tárgyalások kielégítő eredménnyel végződnek, úgy a szerdai interimár bizottsági ülésen tárgyalásra kerül a földgáz bevezetésének végső kérdése. Amennyiben Mojtás igazgató indítványait elfogadja az interimár bizottság, akkor még szerdán sor kerül a szerződés aláírására. Ebben az esetben néhány héten belül megkezdik a földgázvezetékek munkálatait.

Ügyvédi hír. Dr. Peritz Leó ügyvédi irodáját Str. I. Maniu 39. sz. alá helyezte át. Telefon 3-67.

Iraki lázadócsoporthoz lelt egy angol repülőgépet. Bagdadból jelentik: Egy lázadócsoporthoz lelt egy angol repülőgépet, amelynek pilótája és mechanikusa meghaltak. Még nem sikerült nyomára akadni azon bennszülett bandáknak, amelyeknek tagjai Irakban lelték az angol bombavető repülőgépet. Bagdadba érkezett hírek arról számolnak be, hogy felkelő törzsek harci csoportjai többhelyütt fosztogatnak, rabolnak s vasuti pályákat távolítanak el a vonalokról fegyveres akciók keretében. Kormánycsapatokat küldöttek ki ellenük.

Napjainkban már nem osztogatnak CIMEREKET

A Richard Hudnut Three Flowers puder jogot ad minden nőnek, hogy az arisztokratái stílusát öltesse fel

RICHARD HUDNUT
Three Flowers Puder

Azok között a tényezők között, amelyekből a nőket megítélik, az arcbőr a legfontosabb, az arcbőr ápolására pedig a puder a leghatásosabb. Az arcbőr gőns árnyalatával, amely az arcbőrnek hamvasodást és természetességét kölcsönöz, a raffinerólval odaggett parfüm, amely a közlekedéskor kellemes benyomást kel, a mikroszkopikus por, amely az arcbőr tökéletesen hidratál, gyönyörű teszi — ezek a kiváló készítmény arisztokratái stílusát öltesse fel.

Halálozás. Budapestről jelentik: Szántó Soma, a budapesti Munkás-uccai realgimnázium nyugalmazott igazgatója, hetvenegy éves korában meghalt. Szántó abban a gimnáziumban tanárskodott, ahol Kuncz Aladár, akinek tanártársa volt. Az elhunyt ismert műfordító volt. Horatiusz és Pannoniust fordított. Fiaitálabb éveiben, mint lap-szerkesztő is működött, tizenöt éven keresztül ő szerkesztette a Munkács című lapot. Az elhunytban Ligeti Ernőné és Lakatos Imréné édes apjukat gyászolják. Temetése vasárnap délután lesz.

Bukaresti orvosi hír. Dr. Kelemen József a prágai egyetemi gyermekklinika v. asszisztense, rendelőjét Bucuresti, Str. Armeneasca 16 alatt megnyitotta. Rendel 11^{1/2}—1, 3—6. Telefon 42-815.

Rövid hírek mindenünnen. Flandin néhány nap mulva elhagyhatja a klínikát. Tegnap már fogadta a miniszterelnökség főtisztviselőit. — Moszkvai jelentés szerint a Don medence több pontján gazdag aranyvegyőket fedeztek fel. — A berlini Tingl-Tangl és Katakomba kabarákat beültették, mert gundalokat énekeltek több állami vezető személyiségről. A két kabaré énekesét gyűjtőtorba szállították. — Byrd tengernagy és délsarki expedíciójának tagjai tegnap Washingtonba érkeztek, ahol Roosevelt fogadta őket, a szenátus pedig ünnepséget rendezett a tiszteletükre. — Bécsből jelentik, hogy Graz közelében dus graffitelepeket fedeztek fel. — Párizsban új harci kocsit próbáltak ki, amely másfélméteres vízen több, mint egy órát dolgozott anélkül, hogy motorja leállt volna. — Mária román királyné tegnap estélyt adott a londoni Wostend szállóban, amelyen az angol diplomáciai és társasági élet számos előkelősége jelen volt. — Texas államban tegnap villamosszékre ültették Raymond Hamilton és Joe Palmer bankrablókat, akik szökés közben agyonlőtték egy börtönört.

Házasság. Sachs Eta (Nusfaláu) és Jónás Sándor (Satumare) szívesen látják rokonait és jóismerőseiket május 21-én déli 1 órakor Oradean a Zárda-uccai templomban tartandó esküvőjükön.

Eljegyzés. Jakabovits Helénke (Cluj-tele) és Jeremiás Ernő orvoszigorló, Satumare (Haifa) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Ingyen tejet adnak a szegénysorsu iskolás gyermekeknek. Tegnap délelőtt dr Dunca vármegyei prefektus elnökletével ülés volt a prefekturán. Az ülés keretén belül a bucaresti ügyvezetett tejbizottság indítványa került megtárgyalásra. Ugyanis, hogy a szegénysorsu gyermekeknek naponta ingyen tejet osszanak szét az ország összes iskoláiban. Dunca prefektus indítványára ehhez az akcióhoz csatlakozni fog Cluj megye is. Az ülésen résztvettek az összes jótékony intézmények megbízottai nemzeti és valláskülönbőség nélkül. Elhatározták, hogy egyelőre május 21-én tejnapot tartanak. Ezen a napon a megye összes iskoláiban ingyen tejet fognak kiosztani a gyermekek között és ugyanakkor propagandát indítanak a tejárúsító falusi gazdák között, hogy ne adják el az összes tejmenységüket, hanem egy részét tartsák meg gyermekeik táplálására. A tejbizottságnak célja, hogy az ingyen tejkiosztást állandósítsa a szegény gyermekek között.

Friss duplánsült gépipáza kapható élelmiszertüzetekben. — Eljegyzés. Salamon Sárika, Tasnad és Ordentlich Jenő, Satumare jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

A WIZO és a Keren Kajemet közös rendezvénye Clujon

A Wizo konferencia Tel-Avivban egy határozatot fogadott el, melynek értelmében minden Wizo a Keren Kajemettel kötött közös rendezvényre vállalkozik, melynek jövedelme 50 százalékban a Keren Kajemetet és 50 százalékban a Wizót illeti. Tekintettel az óriási bevándorlásra, a legnagyobb gondunk a földvásárlás kell hogy legyen és nem kétséges, hogy a Wizonak legfőbb gondja ma az, hogy a maga céljai mellett a Keren Kajemetet támogassa munkájával.

A telavivi Wizo-konferencia ezen határozatának értelmében a cluji Wizo is elhatározta egy háztartási és konyhaművészeti kiállítás megrendezését, amely reméljük, hogy újszerűségével a közönség érdeklődését fel fogja kelteni és eredményes anyagi sikerrel fog járni.

A rendezvény június 2-ra van tervezve.

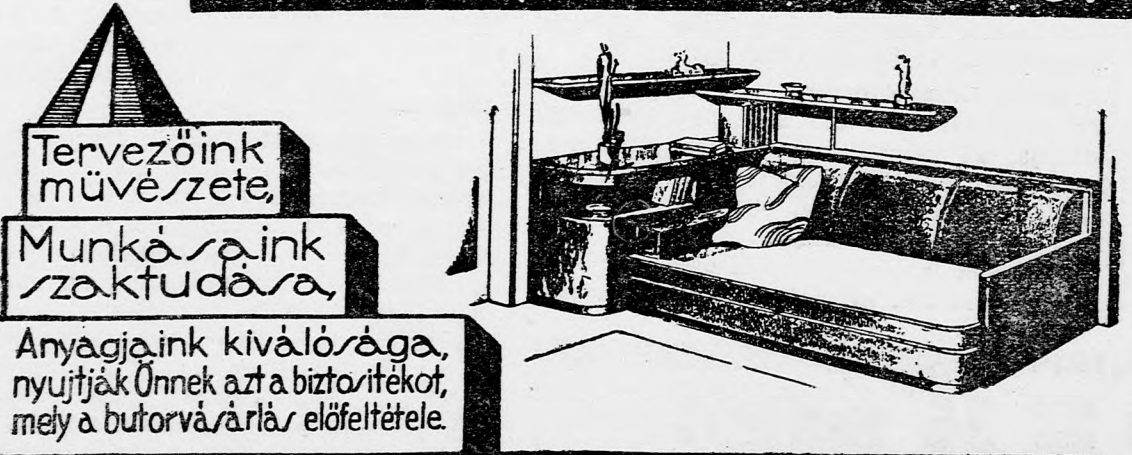
Könyvszenzációk!

vk. = vászonkötés	LEI
Heinrich Mann: Nehéz élet vk.	66
Ursula Parrott: A szerelem elmúlt vk.	66
Mauriac: Az éjszaka vége vk.	66
Seignobos: A francia nemzet őszinte története vk.	150
Bunin: Ifjúság szerelem vk.	158
Houben: A Dél Sark meghódítása vk.	158
Houben: Az Északi Sark felfedezése vk.	158
Rogger: Két utas eltűnt	33
Hammet: A máltai sólyom	33
Rogger: Halálkabin	38
Körmenyi Ferenc: Tóparti muzsika stb. stb.	53

LEPAGE

nál Cluj. Postán utánvétellel. Kérje az olcsó könyvek jegyzékét.

Székely és Rétí BUTORGYÁRT
TÁRGUMÉRE / -BUCURE/ TI -BRA / OV

Tervezőink művészete,

Munkáink szaktudása,

Anyagjaink kiválóága, nyújtják Önnek azt a biztósítkot, mely a butorváraárlás előfeltétele.

Hivjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt.

UJ KELET Legújabb hírek

Abesszinia elrendelte az általános mozgósítást?

Közös angol-francia diplomáciai lépés készül Rómában az olasz-abessziniai konfliktus ügyében

London, május 11. (Rador.) A Daily Telegraph intervjút közöl az abessziniai császárral, aki kijelentette, hogy elrendeli az általános mozgósítást, ha Olaszország folytatja háborús előkészületeit. Reméli mégis, hogy megegyezésre jutnak a Népszövetség május 20-i tanácskozásai alapján.

Római jelentés szerint Erythreában szoros munka folyik. De Dene főkörmányzó közművek létesítését rendelte el. Építenek utakat, vízvezetékét, jéggyárat, drótkötél-

A ROYAL-mozgóban ma, vasárnap:

CHARLEY NÉNJE

vígjáték-ujdonosság. Főszerepben: Paul Kemp mint nőmítátor. Ida Wüst és Fritz Rasp. Vasárnap 11 órakor matiné: I. Mosoly ország. Richard Taubertel. II. Első csók. Janette Gaynorral.

pályát, víztartó medencét öntözés és elektromos áramszolgáltatás céljaira, továbbá tengervízleparólókat.

Egyidejű jelentés szerint az 1911-es évfolyam katonái házasságkötés esetén háromheti szabadságra tarthatnak igényt s ezenfelül állami segítségben is részesülnek.

London, május 11. Irányadó körökben aggodalommal tekintenek az olasz-abessziniai viszály fejleményei elé. Ha május 20-ig nem sikerül a konfliktust valamiképpen elintézni, a népszövetségi tanácsra néhez döntés órái várnak.

London, május 11. Legújabb híradás szerint a Daily Telegraph azt az értesülést közli, hogy Abesszinia elrendelte az általános mozgósítást.

Londoni diplomáciai körökben úgy hírlík, hogy közös angol-francia közvetítő lépés készül Rómában az olasz-abessziniai konfliktus ügyében.

Németország akkora légi haderőt akar, mint a Franciaországé és a szovjeteké együttvéve?

Pilsudsky marsall nem fogadja a francia külügyminisztert

Jefticsét Velencébe várják. Mussolini és Schuschnigg tárgyalásai

„Ha németország megszegné a rajnai demilitarizált zóna semlegességét, a legsúlyosabb megtorló intézkedésekre számíthat”

Varsó, május 11. (Rador.) Laval leánya, De Leger és Rochart kíséretében pénteken délután 6 órakor Varsóba érkezett. A pályaudvaron Beck lengyel külügyminiszter és a francia nagykövet fogadták. Rövid pihenő után Laval és Beck hosszabb megbeszélést folytattak egymással.

Berlini jelentés szerint pénteken, a kora regeli órákban Laval átutazóban Berlinben tartózkodott. A Tiergarten pályaudvarra érkezett vonata, ahol Poncet berlini francia nagykövet és a nagykövetség személynéje várta. A vonatot ezután áttolták a sziléziai pályaudvarra. A birodalmi külügyminisztérium képviselőjében Rinte-

len követségi tanács volt a pályaudvaron a francia külügyminiszter érkezésénél. Az Intransigeant munkatársa kérdést intézett Lavalhoz Berlinben, visszajövet sem fog hosszabb időt Berlinben tölteni? Laval utalt arra, hogy utiprogramjában berlini tartózkodás nincs felvéve. Az újságíró megkérdezte, későbbi időpontban nem fog-e el látogatni? Laval erre is kitérő választ adott, jelezve, hogy nem kíván nyilatkozni, de hangoztatta azt a reményét, hogy minden rendbe fog jönni.

Laval látogatásával kapcsolatban a lengyel sajtó hangsúlyozza, hogy a jelen körülmények között Laval utja különösen aktuális. A Kurier Poranny így ír:

„Franciaország és Lengyelország között nem szabad félreértésnek keletkeznie. Franciaországnak le szögeznie, hogyan képzeli Oroszországgal való paktumának alkalmatlanságát egy Németországgal való konfliktus esetén. Nincs okunk a francia-orosz együttműködést hibáztatni, amíg az nem történik Lengyelország kárára”.

A francia lapok kiemelik Laval utjának fontosságát. Az Ere Nouvelle így ír:

„Mikor Lengyelország kijelenti, hogy a Franciaországgal való kötelekek kiépítését kívánja, mi készek vagyunk azt válaszolni, hogy hajlandók vagyunk erre a politikára, amely egyáltalában nem ellenkezik az általunk kötött paktumokkal”.

A francia lapok közül számosan sajnálkoznak, hogy Pilsudszki

IMPRIMALT SELYMEK

ELSÖRENÜ - MINTÁK KÉPVESELIK A LEGÜDABB NYÁRI

ARISI-DIVATOT 1935

KIZAROLAGOS CHANEL IMPRIMEK

EREDETI MINTÁK

TIMISOARA BUL. REGELE FERDINAND 7 (PALACE)

CLUJ • BRASOV • SIBIU
STR. GEN. NEULCEA 2, (RENNER PÁLOTA) PIATA LIBERTATII 3 (SZABADSAGTER (BUZASON) STR. REGINA MARIA 34 (HELTAUERGASSE)

betegségére hivatkozva nem találkozik Lavalal. Utalnak arra, hogy a tábornagy Gőbels és Eden német, illetve angol miniszterek látogatásai idején is beteg volt már és veitük mégis találkozott.

A Temps hangoztatja, hogy a megkötött francia-orosz szerződés nem áll ellentétben a locarnói szerződéssel, sem a népszövetségi alapközmánnyal. A szerződés nem veszélyezteteti Németország nyugati határát s a rajnai demilitarizált zónát sem. Ha a németek ennek ellenére vitássá akarnák tenni a rajnai zóna semleges voltát és a szerződések újabb megsértését követnék el, számíthatnak a legsúlyosabb megtorló intézkedésekre.

Varsó, május 11. (Rador.) Laval kihallgatáson jelen t meg Moszcizki köztársasági elnökénél.

Mussolini és Schuschnigg tárgyalásai

Párizs, május 11. A lapok római jelentései szerint Mussolini repülőgépen Firenzébe utazott, hogy politikai tárgyalásokat folytasson Schuschnigg osztrák szövetségi kancellárral. Ezzel kapcsolatban olasz diplomáciai körökből szerzett információk szerint Jeftics jugoszláv miniszterelnök a jövő hét végén Velencébe érkezik, ahol Suvich államtitkárral tárgyalni fog.

Párizs, május 11. Demain francia légügyi miniszter francia repülőraj élén Marselleből utba indult Róma felé, ahová még is érkeztek a leszállottak a ciampinói repülőtéren. A légi repülőraj fogadtatásban részesítették. Valle olasz légügyi államtitkár várta fogadó bizottság élén a minisztert. A Paris Soir szerint tárgyalások indulnak meg a légi segélynyújtási egyezménytervezetről, továbbá az állandó együttműködés módozatairól a június elsején meginduló Róma-Párizs gyorsrepülő járat tekintetében, valamint a délamerikai légi szolgálat fenntartása terén közösen létesítendő leszálló állomások és menetrend ügyében.

Göring csel

London, május 11. (Rador.) A Daily Telegraph írja, hogy Göringnek szakértők előtt tett kijelentéséből az tűnik ki, hogy Németország annyi repülőgép felett akar rendelkezni, amennyi Franciaországnak és Oroszországnak együttesen van. Ezt a hirt hivatalosan merő kitalálásnak minősítik. Göring ilyen nem mondott s ilyen szándék nem merült fel német hivatalos körökben.

French Line
COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE
Havre - New-York vonal

Indulások:
Május 15-én s/s Champlain.
Május 22-én m/s Lafayette.
Május 29-én s/s Normandie, a világ legnagyobb hajója.
Június 5-én s/s Champlain.
Rendes járatok Cuba, Mexico, Venezuela, Columbia, Algir, Tunis, Marokko felé.
Érintik a Spitzbergákat, a Balti tengert, Kanadát, Egyesült Államokat, stb.

„SARNIA” Bucuresti,
Pasagul Comedia prin Calea Victoriei 42, Cernaui Str. Hurmuzache 15

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18
Telefon: 9-77.

CENZURAT

Május 15-én több mint 26 milliót
sorsol ki az osztályosjáték a III. osztályon. A sorsjegyeket csak 14-ig lehet megjutítani!
BANCA ILIESCU S. A. CLUJ

16. Telefon: 8
Havonta 110,
évre 600, egész
évre: Havonta
12-évre 12, egész
évtől kezdve
KELET az erdél
dóság egyetlen p
Cikkünk utánnyo
rás megjelölésével

Néhány nappal
kes összejvetel
Az összejvetelnek
vagy gazdasági jel
össze néhány fehé
között egy baráts
dészerető fehéra
egy darab zsidó tö
hány órán kereszt
hérasztal körül. M
megjelent vendég
1897-ben megtarto
kongresszus még
vői voltak.

Kétszáznegy rés
baseli kongressz
huszonkilencen va
29 közül az össze
24-en Palesztinába
legtöbbsen már, mi
tinai polgárok, né
vendégek. Dr. May
nai zsidóság kitün
az első kongresszus
tozik, megindítóan
írja le ennek az ös
lyását. Keveset be
annyiukat lenyüg
fogva az ország va
ezelőtt megálmodo
tően reális való
leírja, hogy az egé
világosan úgy érez
főn, Szokolov és U
ülne Herzl Tivada
jával kimagasodva
szomorú, nagy, fe
den végigsimogató
járól összegyüleke

Ebben a Herzl-v
mi rendkívüli. Nen
Tivadarhoz oly kö
ben, de a mai Pal
gatójának a lelkéb
zió. Herzl Tivadar
beg a zöldelő mez
föltött és aki elől
című utópisztikus
évvel ezelőtt még
nisták szemében i
fantázia felelőtlen
csodálkozással fog
befutó hajója orm
milyen kísérteties
sultak meg Herzl
jának lázálmai. Mi
szágban elevenen
lenvalóságát, a ch
ban éppugy, mint
lakásán, a szafedi
éppugy, mint a s
laboratóriumában.

Ember szelleme
gy műven, mint a
törő, vajudó életét
leme. Mintha egy
volna el körülköb
élettel teljesen ha
valóban még az er
bott határainak tö
hetne még, ha a
nem pihenő zsidó s
mondja a szolgálat
10-ik napján, tölté
életét. Kortársai
szaladgálnak még t
frisességgel és vé
kat. Ő is élhetne r
kállat az idő bizony
havazta volna, gyö
homlokán talán mé
volna a gondok és
gerince talán kissé
idő sulya alatt. De